

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 24 cor.
Pe jumătate an .. 12 ..
Pe 1 lună .. 2 ..N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe un 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapozază.

Telefon oraș și comitat 502.

In contra sofismelor.

() Atragem atenția deputaților noștri și-i rugăm să fie cu îndoită băgare de seamă asupra continuelor sofisme, cu cari li-se răspunde din partea ministrilor, de câte ori e vorba de chestiunea naționalităților.

Așa, de pildă, cu teoria asupra noțiunii »maghiar« și »ungar«. Aiei în aparență ei admit o deosebire. Admit că există cetățeni unguri, subînțelegându-ne pe noi toți, și cetățeni maghiari, înțelegând sub aceștia numai pe cei de origine maghiară. Și de câte ori se telegrafează un discurs ministerial în străinătate, de câte ori se reproduce în marile organe, chemate a forma opinia europeană asupra stărilor din Ungaria, se pune mare preț pe această deosebire. Se spune verde, că guvernul socoate egali pe toți cetățenii ungari și că maghiarii nu alcătuiesc o clasă privilegiată.

În realitate însă toată deosebirea asta nu este de cât un sofism, un fel de sucire de cuvinte, pentru a mistifica străinătatea.

Sofismul acesta s'a putut observa chiar de curând, când cu țanțoșa afirmare a lui Apponyi, că aici Maghiarul e stăpân! Cine n'a simțit în cuvintele acele nesocotite tocmai sinceritatea de moment a omului crezut stăpânitor atot puternic! Aici nu mai încăpea nici o îndoială, aici a vorbit de cetățeanul maghiar și nu de cel ungar. Aici a proclamat fățiș dreptul privilegiat al unei rase asupra celeilalte și majoritățile l-au aplaudat furtunos tocmai din acest motiv.

Dar când a văzut tot dezastrul acelei teorii, când a simțit ce furtună va stârni aceea afirmare în rândurile noastre și ce penibilă impresie va face în străinătate, unde trebuie să se creadă că aici nu se fac deosebiri de slugă și stăpân între cetățenii aceleiași țeri, s'a îngrozit Apponyi însuși de

conținutul grav al vorbelor sale și a ținut să vină să se explice. Cum? A recurs la vechiul sofism, cu care iarăși vrea să ne mistifice pe noi și presa străină: a declarat că n'a înțeles că stăpân e maghiarul, ci stăpân e fiecare cetățean ungar!

Explicarea asta e cam ridicolă în felul ei, căci dacă fiecare cetățean e stăpân, cine rămâne în raportul de inferioritate? Unde sunt stăpâni, trebuie să fie și slugi! Dar i-se impunea acest sofism, pentru-ca presa străină să aibă iarăși discursul cu modificări și ca nu cumva să rămână umbră de bănuială asupra curățeniei politice față de naționalități.

Ar fi bine ca să se pună odată capăt acestui abus de sofisme, acestei mici șarlatanii politice, demascându-se odată temeinic toată duplicitatea asta.

Așa e cazul și deosebirea ce se face între »agitatori« și popor. Vecinicul cântec că poporul nu e una cu conducătorii săi și că toate motivele nemulțumirilor noastre și toate stările desolate de existență națională a Românilor nu sunt de cât în capetele înferbântate ale unor ultraiști exaltați. Oratorii guvernului le-o spun în față deputaților noștri, că ei nu sunt espresia dorințelor populațiunii române, iar Andrassy, prin discursul său faimos, a încercat să desmante chiar poporul de a mai crede în cuvântul deputaților și al celorlalți conducători, denunțându-i ca pe niște tulburători. Aceeași credință apoi țin s'o răspândească și în străinătate și suntem convinși că, stându-le lor la dispoziție toate organele cele mari, au reușit să acrediteze această abnormitate.

Apucătura și aici e transparentă. Sofismul e vădit. Căci dacă ne împarte în două tabere, în agitatori și popor, e evident, că nu există decât un pumn de fanatici și încolo o pace desăvârșită.

Și în cazul acesta deputații noștri ar trebui să aducă lumină desăvârșită și să stăruie în răspunsurile lor asupra subredului fel de argumentare al oratorilor maghiari. Trebuie dovedit că acesta e un sistem, de mult practicat și cu dibăcie advocătească exploatat și că o politică sănătoasă nu poate fi întemeiată pe sofisme și mai ales întorto-chiări de cuvinte.

Avem norocul că presa germană din Viena și din câteva centre germane înregistrează discursurile deputaților noștri. Suntem siguri că o combatere energică a sofismelor ar face o bună impresie, arătând fondul necesarios al politicii guvernului și truda ce o pune el în mascarea adevărului asupra situației interne.

Candidați români — scriu cu mare bucurie foile maghiare — vor fi doi în Bocșa. Asigurăm însă pe cei din presa maghiară că românii nu le vor face această bucurie. Va fi unul singur și toți românii în jurul lui.

Aniversare. Azi, în 26 Ianuarie s'au împlinit doi ani de când s'a prăbușit dela putere partidul liberal care stăpânise țara peste treizeci de ani.

Unele ziare kossuthiste înregistrând această zi — istorică, își exprimă bucuria, că după atâta ticăloșie, s'a putut în fine inaugura era nouă, era națională și de prosperare!

Ce ironie să scrii despre aceasta tocmai când prototipul acestei ere, ministrul Polónyi se sbate în chinurile — căderii dela putere și întreaga presă maghiară publică indignată și rușinată amănunte despre felul cum a ajuns coaliția, guvernul național, la putere.

E, la tot cazul, de constatat, că guvernul actual nu-i cu nimic mai bun decât cele de până acum. Cât despre autoritatea sa, ea se macină grozav, așa, că încurând până și cei mai fanatici 48-iști o să vadă ce farsorieau fost, eroii!

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

CORBEIU.

PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

IV. Altă lume.

Dac'ar fi fost om mai de viață, Corbeiu le-ar fi luat toate din partea lor hazlie, căci era oarecare haz și'n cele ce făcuse, și'n cele ce pățise; el însă le lua toate din partea lor serioasă și era foarte măhnit mai ales de cele petrecute la judecatorie și de concesiunea, pe care fusese nevoit a i-o face lui Tihamer.

Nu se'ndoia, că el are să descurce lucrurile, dar îi era nesuferit gândul, că nu mai cu ajutorul unui asemenea om se pot descurca.

»Nu e, nu-i de trăit aici! — își zicea mereu. — De ce să mă canonesc însu-mi pe mine când nu am nevoie s'o fac aceasta«.

Vizitiul, care venise să-l iee, îi spuse, că acasă toate sunt bine, că'n timpul celor cinci zile, cât a lipsit de acasă, secerișul s'a mântuit și secerătorii au și plecat și că doamna și domnișoara tot îi așteaptă și sunt bine și voioase, c'au întors casa cu fundul în sus și umblă mereu după fragi prin pădure.

Corbeiu suspină o dată din greu.

În curând se ușură însă, căci, vorbareț, cum era, vizitiul îi mai spuse, că'n sat merge vorba, că tot Andreiu al lui Ciobanu are să fie popă'n sat și că el a și plecat chiar în ziua aceea la Blaj.

Corbeiu nu putea să-și dee seamă, cum au venit așa de o dată lucrurile, dar răsuflă ușurat par'că i-ar fi căzut de pe pept o peatră de moară.

»Biata fată! — își zise el. Ei, o să-i găsim vre-o mângâiere«.

Despre popa cel șizmatic nu i-a spus vizitiul nimic fiindcă nu știa nimic. Chiar și dacă i-ar fi spus însă, nu l-ar fi putut scoate din ale lui. Ar fi răs de doamna Fireanu cum îi venia să rădă de câte-ori își aducea aminte de îndărătnicia, cu care intrase în casa lui.

»Avea Huțanu dreptate, — își zicea. Prăpăstioasă femeie! O să am și eu de furcă cu ea«.

A și avut.

Cele două femei îl așteptau la capul scării și se bucurau, dar în adevăr se bucurau când l-au văzut, în sfârșit, intrând pe poartă.

Asta era ceva ce el nu mai văzuse, și casa i-se părea cu totul alta, mai luminoasă și mai plină de viață.

Lucia, fată tină și îndatoritoare, se aruncă din trei sărituri la scara trăsorii, ca să-i fie de ajutor și să iee pachetele ce va fi având.

El îi întinse mâna, iară dânsa, fată deprinsă cu buna cuviință, i-o sărută, ceace îi ședea bine.

El se uită cam strâmborât la ea, apoi, ce să-i faci unei fete tinere, care-ți sărută mâna? — el îi luă capul cu amândouă mâinile și-o sărută pe obrazul fraged și rumen.

Doamna Fireanu era foarte mulțumită și ar fi voit s'o sărute și ea pe Lucia; Borbala însă înțelegea o mulțime de lucruri și se cam strâmba.

»Vi-se va fi urât așteptând«, — grăi dânsul întinzând mâna doamnei Fireanu.

»Dar de loc, — răspunse ea. Am petrecut foarte bine, foarte bine«, — repetă înghițind un nod.

Singurul lucru, care ne-a mai tulburat, a fost gândul, că veți fi având multe supărări pe la Bălgrad«.

»Supărările vin și trec, ca să vie și iar să treacă altele«, — grăi dânsul și intră.

Abia făcu însă câțiva pași și se oprî, ca să se uite împrejurul său. Îi era par'că nu intră în casa lui.

Deschizând ușa bibliotecii, unde-și petrecea partea mare a vieții, el iar se oprî.

»Dar, — zise cam muiat, — Dvoastră ați făcut aici adevărate minuni«.

»Fiindcă n'aveam altă treabă«, — grăi Lucia și alergă să-i deschidă ușa dela iatac și cea dela salon.

Pretutindeni o curățenie și-o rânduială plăcută și un aier proaspăt, încât îi era par'că greu să

Unitatea noastră culturală.

De IOAN SLAVICI.

V.

Mișcarea pornită din Sibiiu a ajuns în faza ei culminantă pe timpul când studenții dela cele două universități române și-au publicat memoriul, asupra căruia mie nu mi-se cuvine să mă pronunț.

Acum însă cestiunea culturală era percutată cu desăvârșire în dosul celei politice.

În țările coroanei ungare era o fierbere ne mai pomenită. Bucovinenii țineau să aibă organul lor deosebit, și doi dintre redactorii »Tribunei«, mai întâiu Pompiliu Pipos, apoi G. Bogdan-Duică au trecut la Cernăuți, ca să conducă prima foaie română din Bucovina. În România toată lumea se interesa de »cestiunea națională«. Macedonenii lucrau în înțelegere cu Albanzii, ca să-și creeze o pozițiune în patria lor și puseseră și ei la cale un memoriu.

Eră foarte apropiat gândul de a profita de această mișcare generală spre a pune la cale o propagandă culturală făcută după un plan bine chibzuit și cu mijloace mari. Doi oameni inimoși, G. Bogdan-Duică și Ioan Russu Șirianu s'au pus în înțelegere cu fruntașii de atunci ai studenților dela București și au luat cu ocaziunea publicării memoriului împreună inițiativa spre a înființa ligă pentru unitatea culturală a Românilor.

Mă simt totdeauna mângăiat când îmi aduc aminte de căldura sufletească și de inima deschisă, cu care acei tineri, îndeosebi S. Mehedintzi, I. Rădulescu și P. Negulescu, s'au avântat la lucru și cât se simțeau de fericiți când au văzut, că ostănelele n'au să le rămâie zadarnice.

Eu însă în curând am început să stau pe gânduri.

Vorba era, ca studenții și numai studenții să înființeze o ligă, care face prin publicațiuni de tot felul, prin reprezentațiuni teatrale, prin concerte, prin societăți de lectură înființate ori spriginite de ea, precum și prin sărbări naționale puse la cale de dânsa o întinsă propagandă culturală în înțelesul sincer al cuvântului. Așa se și zice în statutele concepute de acei tineri cu cugetul curat. Lumea cea mare, care vede 'n toate numai fața politică, avea să se mărginească a da povește și sprijin și a controla.

Lucrurile au ieșit cu totul altfel, și pe când propaganda maghiară, cea ruteană și cea grecească lucrau din răspuțeri, »Liga« făcea multe de toate, dar și 'n România, și afară de România propagandă culturală foarte puțină. S'a înecat și de astădată naționalismul în valurile politice, și ceace i-a mai ținut pe Români a fost rezistența firească a lor și lucrarea săvârșită de alții, care văd mai departe.

Eră câștigat un lucru: atât în țările coroanei ungare, cât și în Bucovina intrase toată lumea în curentul pornit cu înființarea »Foitei« și »Gazeta Transilvaniei«, »Dreptatea« din Timișoara, »Familia« dlui Vulcan, »Telegraful Român«, precum și

celelalte foi din regatul ungar ori din Bucovina nu se mai deosebiau de »Tribuna«, iar în școala română se propaga pretutindeni același spirit.

S'au făcut două încercări de a înființa la București un organ al intereselor generale române, una cu »Corespondența Română« și alta cu »România Jună«. Prima n'a reușit fiindcă lipsiau mijloacele, a doua fiindcă fusese croită în dimensiuni prea mari pentru publicul nostru.

A reușit însă încercarea de a continua lucrarea printreruptă la Sibiiu prin înființarea la Arad a ziarului »Tribuna Poporului« azi »Tribuna«.

E învederat, că la Arad nu se putea face ceea ce s'a făcut la Sibiiu, unde Ioan Behnitz și frații Brote lucrau la »Tribuna«, iar Dimitrie Comșa și Daniil Bărcianu la »Foaia Poporului« alături cu personalul redacțiunii și unde numărșii colaboratori se 'ntâlneau des și se luminau și îmbărbătau unii pe alții. Se susține însă și se va susține »Tribuna« la Arad, fiindcă ea are în toate privințele rostul ei bine lămurit în viața noastră.

Mult au contribuit la susținerea unității noastre culturale numărșoasele reviste de tot felul, care s'au înființat în deosebite centre de viață, până chiar și în Sălăgiu. Încercările făcute de a înființa o revistă pentru întregul public român n'au răușit. »Vatra«, care era în țările coroanei ungare și în Bucovina bine răspândită, a trebuit să înceteze fiindcă era prea costisitoare pentru editor și n'a ajuns să fie sprijinită în România nici de public, nici de scrietori. »Sămănătorul« și »Lucașfărul« se mai susțin și au o înfrurire binefăcătoare, dar nici amândouă împreună nu sunt ceea ce ni-ar trebui nouă astăzi, ca să putem ține pept cu curente ce ne desbină.

Dacă noi scrietorii români am fi cum nu suntem, n'am mai face cestiune de amor propriu din toate nimicurile, ci ne-am strânge cu toții la un loc, ca să dăm publicului român o revistă, pe care ori-și-cine poate să și-o pună cu mulțumire pe masă.

S'au făcut, în sfârșit, încercări de a înființa biblioteci ieftine. Numai două par a fi reușit. Una însă, deși bine concepută, biblioteca societății »Steaua«, dă prea puțin și e croită numai pentru România. Mai mult promite biblioteca institutului »Minerva«, care realizează o parte din programul părăsit de »Ligă«.

Multe au fost încercate și au reușit ori n'au reușit, mulți au lucrat și-au adus jertfe, dar tot ceea ce s'a făcut e prea puțin și întreaga lucrare a fost și e lipsită de șir și de conducere unitară, săvârșită numai după impulsuni momentane. Diferențierea culturală se urmează dar înainte, și ea ar fi ajuns foarte departe, dacă n'ar mai fi fost la mijloc și mai desele atingeri în călătorii făcute anume de frați la frați, cum au fost ale dlui Nicolae Iorga și ale altora, ori la sărbări naționale cum sunt cele de 10 Maiu, adunările »Asociațiunii« ori ale »Societății pentru fondul de teatru« și cum au fost sărbărea dela Putna la 1904, expozițiunea dela Sibiiu și mai ales expozițiunea iubilară dela București, care atâta timp a ținut în

continuă atingere pe Români »din cele patru unghiuri«.

Tocmai cu ocaziunea acestei continue atingeri au ieșit însă la iveală marile deosebiri sufletești, care ne despart în mai multe feluri de Români.

Se împlinesc în curând patru-zeci de ani de când dl T. Maiorescu a lămurit ideea unității noastre culturale, și în timpul acestor aproape patru-zeci de ani am ajuns încetul cu încetul să admitem cu toții, că aceași are să ne fie pretutindeni limba literară și în același spirit avem să ne dezvoltăm cu toții. Avem însă în fiecare zi ocaziunea de a ne încredința, că nici măcar această unitate literară nu e încă realizată.

Despre o unitate morală nici vorbă nu poate fi.

Trecem cu vederea așa numita »elită« sau »înaltă« societate română, care tot n'a ajuns încă, precum se pare, să înțeleagă, că ea nu câștigă nimic, ci pierde mult, dacă prin apucături, prin obiceiuri, prin vederi morale, prin întregul ei fel de a fi se depărtează de poporul, în mijlocul căruia trăiește, și propagă un spirit, care ar trebui să ne ducă la peire, dacă masele mari ale poporului n'ar fi destul de rezistente.

Să ne închipuim însă, că se 'ntâlnesc un advocat dela București cu unul dela Brașov, unul dela Cernăuți, unul dela Lugoj, unul dela Arad, unul dela Cluj, unul dela Șimleu și unul din Maramurăș, opt Români buni, care se iubesc între dînșii ca niște frați adevărați, și vor să stabilească împreună principiile generale în ceea privește viața familiară. Ce deosebiri de vederi, de simțăminte și de porniri!? Câtă lepădare de sine trebuie să aibă fiecare dintre dînșii, ca să poată ajunge la o înțelegere, dacă înțelegerea e, în genere, cu puțință!?

Tot astfel își stau față în față funcționarii administrativi, judecătoria, profesorii ori învățătorii din aceleași localități, ba chiar și preoții, și n'ar mai zice nimeni, că suntem de aceeași lege, dacă un preot dela București, unul dela Cernăuți, unul dela Chișineu, unul dela Sibiiu, unul dela Blaj, unul dela Arad, unul din Oradea-mare, unul din Chișora și unul dela Timișoara s'ar aduna, ca să discute împreună asupra chemării lor în societatea română.

Și toți aceștia îi împing în deosebite direcțiuni pe bieții de români, care sunt încă pretutindeni același fel de oameni în întregul lor fel de a fi.

Mulți vor fi zicând, că aceste deosebiri sunt firești și nu pot să fie înlăturate.

Lucrul acesta nu-i adevărat: n'avem decât să știm, că ele au să fie înlăturate, să voim cu tot din adinsul a le înlătura și să stăruim cu toții pentru înlăturarea lor, și va veni neapărat timpul, când aceeași vom fi și în viața sufletească, cum aceeași aproape suntem azi în viața literară.

Poporul român are pretutindeni aceleași apucături, același temperament, aceleași obiceiuri, același fel de a vedea și de a simți, aceeași ființă morală, și nu avem decât să nu ne depărtăm de obârșia neamului nostru, pentruca una să fim cu toții și sufletește.

umbe și să respire. Miroșia, par'că nu numai a curățenie, ci chiar și a tămâie.

El nici în copilăria, nici în tinerețele lui nu prea avuse a face cu femeii și nu știu cum să se poarte cu ele. Ar fi voit să zică deci ceva, dar nu știu cum să-și potrivească vorbele și n'a zis nimic. Se oglindea însă în fața lui mulțumirea, pe care n'o dădea în vorbe pe față, și Lucia, deși sficioasă, i-se uită cu oare-care îndrăzneală în ochi.

»Temându-mă, — îi zise, — ca nu cumva să străc rânduiala ce vi-ați făcut, am lăsat hârtii, gazete și cărți cum le-am găsit; dacă-mi dați însă voie, am să strâng«.

»Ași! — răspunse el zimbând. — Nici o rânduială nu mi-am făcut: le-am aruncat toate așa, cum s'a nimerit«.

»Nu tocmai, — întâmpină ea zimbând. — Unele dintre cărți erau deschise, și se vede, că ați citit în ele și le-ați pus așa deschise una peste alta, ca să urmați înainte«.

El se uită cu oare-care mirare la dânsa.

Făcuse în adevăr o comparațiune între Darwin, Haeckel și Schopenhauer, și mirarea lui era, că o fată tinăra ca dânsa a putut să-și deie seamă despre aceasta.

Deodată el tresări și ochii lui se 'ndreptară spre masă, unde lăsase gazetele cu notița atât de supărătoare pentru dânsul. Ele se aflau tot unde le lăsase, împăturate frumos și așezate una

peste alta, dar tot acolo. — Nu cumva femeile aceste au scotocit prin ele!?

Deși zise, că puțin îi pasă, îi era nesuferit gândul, că ele ar fi putut să citească notița. — Dar ce putea să facă? — Cum să se îndrepteze?

»Da, — zise el tulburat, — așa este! — În adevăr din adins le-am pus una peste alta. — Așa suntem noi bărbații, urmă apoi întorcându-se spre doamna Fireanu, — le aruncăm, dacă nu e cine să ne ție de scurt, toate claie peste grămadă«.

»Nu, domnule, — întâmpină aceasta, — dar slugile își fac de cap, când nu-i stăpână la casă«.

»Așa se vede! — răspunse el și trecu în iatac, ca să-și schimbe hainele.

Doamna Fireanu era foarte mulțumită.

»I-o spusei verde 'n față, — grăi dânsa. — Cum se poate ca un om ca dânsul să trăiască până la vârsta asta așa singur ca și cucul!? — O, am să-i mai spun multe«.

»Dar de ce, mătușă!? — zise Lucia. — Nu e oare destul de măhnit? — N'a avut destule supărări? Cine știe ce va mai fi pățit pe la Bălgrad!«

Erau asupra prânzului, și Corbeiu ținea să scape cât mai curând de grija aceasta și să se ducă apoi să vadă, ce mai e pe la Plopiș. El grăbira deci să pună masa, căci ținea ca el să simtă, că și la masă merg lucrurile cu totul altfel când de femeie la casă.

A și simțit-o.

Altă lume, altă viață.

Gătise, ce-i drept, tot Borbala și astădată, dar după îndrumările primite dela doamna Fireanu, care hotărise lista de bucate; servia tot feciorul, dar la dreapta stăpânului ședeă doamna Fireanu, care alegea bucatele mai bune și i-le puneă în farfurie dându-i și convenitele explicațiuni, iar la stânga lui ședeă Lucia, care-i schimbă farfuriile și tacâmul și-i turnă 'n pahar.

Ochiuri pe spanac.

»Măncare ușoară și în același timp hrănitoare, se porni doamna Fireanu. — Știu, că obicinuiți în fiecare zi supă și rasol cu sos. Așa e rânduiala veche a meselor. Supa însă nu numai că nu e hrănitoare, dar mai și îngreue mistuirea diluând sucurile gastrice, rasolul e seu, iar sosurile sunt o sarcină pentru stomach«.

»Dar sărurile, care trec din carne 'n supă sunt folositoare, — întâmpină Corbeiu. — Organismul are nevoie de ele«.

»Nu se digeră, nu intră în circulațiune, — răspunse ea. — Sunt un simplu aperitiv — bun pentru copii și pentru oamenii bătrâni. — Dvoastră, care nu sunteți încă bătrân și umblați toată ziua, nu aveți nevoie de aperitive. — V'ar face, ce-i drept, să mâncați cu mai multă poftă, dar tocmai de aceea prea mult, ceea-ce nu e bine.

(Va urmă).

Importanța Vienei.

Cu prilejul petrecerii în Viena a delegației bucureștene, dl N. Iorga a scris în »Neamul românesc« un articol, din care reproducem următoarele reflecțiuni istorice asupra importanței Vienei:

»Ea e în deplină potrivire, cu interesele țării și ale neamului nostru. Ea ne întărește și ne înalță, fără a ne păgubi într'adevăr și fără a ne umili în patru ochi«.

»Ea aduce români dregători de frunte ai României libere în acea Viena, unde la 1601 venia Mihaiu-Viteazul ca să-și apere dreptatea înaintea împăratului, unde la 1621 se îngropau, în chiar catedrala Sfântului Stefan, oasele lui Radu-Vodă Șerban cel viteaz, pentru ca după jumătate de veac nepotul său de fiică, Șerban Cantacuzino, din neamul primarului de astăzi, să ridice crucea de pomenire în lagărul turcesc din 1683, în acea Viena unde au călcat Vlădicii învierii noastre culturale și politice în Ardeal, unde la Sfânta Barbara au învățat teologii noștri ardeleni și însuș Samuel Micu Clain a călăuzit învățătura lor. Aici oaspeții de astăzi sunt pe pământ de prietenie veche. Și sunt colțuri românești ale Vienei de astăzi, de unde i-au venit primarului din București aclamații cari simbolizează, unitatea aspirația neamului, și iată dl Cantacuzino va fi de față la sfințirea unei biserici care e pentru toți Români paraclisul din palatul Dietrichstein«.

O vorbire entusiastă.

Completăm astăzi știrile date de noi în numărul nostru de ieri, referitoare la festivalul dat de Colonia română din Viena oaspeților bucureșteni.

Între oratorii semnați de noi a fost și distinsul și entusiastul tânăr dr. Alexandru Popa, care a salutat pe primarul Bucureștilor și pe delegații primăriei în cuvinte călduroase, arătând rapoartele ce există între românii de sub Coroana habsburgică și între vienezi și legăturile lor de prietenie.

Între altele spune:

Colonia română din Viena o constituie de vr'o treizeci de ani studențimea universitară, apoi profesori, funcționari, ingineri și medici, căfiva comercianți și industriași, cari din cauza relațiilor politice și sociale prea încordate în patria-mumă, s'au văzut siliți să-și caute alt azil, un azil plăcut, care le-a fost oferit cu multă dragoste și bunăvoință de vienezi.

Imprejmuiți de simpatia vienezilor, românii din capitala Habsburgilor au putut să se cultive nejenati, au putut să-și manifesteze sentimentele, să-și realizeze dorințele.

Arată apoi dragostea ce o au românii de pretutindeni, față de primarul dr. Lueger, care le-a luat apărarea în multe vremuri de restriște pentru națiunea noastră și schițează meritele acestui om mare pentru noi, mare pentru că-și ridică glasul împotriva clevetirilor rele și împotriva atârării sentimentelor noastre de dreptate și loialitate.

Își exprimă mulțumirea în numele Coloniei vieneze către întreaga populația Vienei pentru primirea grandioasă, ce a oferit-o primarului Capitalei regatului român și întregii delegațiuni.

Inchee aducând omagii apărătorului românilor și întregii sale cetăți.

Socialiștii în Germania.

După știrile sosite până în prezent, e sigur: din campania electorală actuală socialiștii ies bătuți. E pentru prima-ora, dela 1871 încoaci, că partidul socialist din Germania să dea îndărăt în o alegere. Până acum din fiecare alegere ieșiseră întăriți.

E semnificativ lucrul acesta. El denotă o întărire formidabilă a partidelor burgheze. Cu toate că la alegerile acestea socialiștii au întrunit voturi mari multe ca în trecut, ei totuși au pierdut mandate. Asta denotă că partidele antisocialiste s'au întărit în măsură mai mare. Și, la tot cazul, dovedește

că Bülow a reușit să slăbească partidul care mai mult supără pe Împăratul și a luptat mai violent contra militarizmului.

Partidele burgheze nici n'au întârziat să facă încă ieri seară ovațiuni cancelarului.

Și așa, frânți, socialiștii au biruit în cele mai importante orașe. În Berlin toate mandatele, afară de cel al cercului I, unde e balotagiu, sunt câștigate de socialiști.

Tot așa, au dobândit în toate cercurile din Hamburg (unde au fost aleși Bebel, Dietzt și Metzger), apoi în Mühlhausen, Chemnitz, Hanover și Solingen.

Pierderile cele mari le au în Saxonia, iar balotagiile multe de asemeni arată o slăbire și în cele mai multe locuri cu greu o să învingă în fața coaliției partidelor burgheze.

Mari turburări bulgare la Sofia.

Demonstrații ostile contra prințului Ferdinand.

Am amintit într'un număr recent despre turburările provocate de studențimea bulgară la Sofia. Departate de a se liniști spiritele, ele se agită din ce în ce mai mult creând guvernului stambulovist, ba chiar și principelui Ferdinand o situație foarte dificilă.

În zilele trecute cu ocazia deschiderii teatrului național studenții socialiști precum și vr'o câteva sute de lucrători greviști ai căilor ferate au organizat o demonstrație turbulentă contra regimului actual și direcției teatrului.

De fapt această manifestație a fost creată la îndemnul opoziției și îndreptată contra prințului Ferdinand, care voind să aziste la o reprezentație de gală împreună cu fratele său Filip de Coburg și cei doi fii ai săi au fost întâmpinați cu strigăte ostile și fluierături pe piața teatrului. Chemându-se îndată forța armată, demonstrații abia au putut fi împrăștiați. O vie impresie a produs în capitală acest act de nesimpatie contra prințului bulgar din partea poporului său.

Cauzele acestor demonstrații.

Evenimentele regretabile de pe piața teatrului nu au alt izvor decât în ideile socialiste, cari preocupă studențimea bulgară încurajată pare-se de opiniile prea liberale ale ministrului de culte Schichmanow, un om foarte erudit dar pătruns de idei socialiste, de altă parte e opoziția, care nu se poate uni cu simpatia, ce principele o arată în mod demonstrativ partidului dela guvern, care de patru ani nu s'a clătinat.

Închiderea universității s'a făcut pe șase luni. În urma acestui procedeu arbitrar ministrul instrucției și-a dat demisiunea.

Această măsură draconică a îndârjit și mai mult studențimea care unită cu socialiștii într'un grup de câte-va mii au manifestat contra guvernului și principelui. Înaintea palatului două regimente de cavalerie au pus bariera manifestanților cari i-au primit cu pietri și bucăți de lemne. O adevărată bătălie s'a aranjat între demonstrații și armată. Au fost mulți răniți între cari 33 foarte grav.

Mulți studenți au fost arestați. Unii au fost trimiși pe acasă, iar cei cari atingeau vârsta, înrolați imediat în armată.

Guvernul a înaintat Sobraniei un proiect de lege, prin care se ia autonomia universității și o supune autorității guvernamentale.

Aceste măsuri întărită și mai mult nemulțumirea studențimei și noi manifestații sunt iminente.

Concedieri.

În urma evenimentelor provocate la Sofia au fost concediați mai mulți ampliați ai poliției și comandantul palatului lt. colonel Marcolew.

Din Zarand.

Să luăm aminte Fraților! Ministrul afacerilor bisericești și școlare din iubita noastră patrie a petrecut Dumineca trecută (20 Ianuarie) în Arad.

A predat menirii sale casa, unde se vor adăposti și dimpreună se vor lumina și educa fii învățătorilor dela școalele primare de stat din comitatul Aradului.

Frumos dar! Insufleteatoare răsplată pentru pionerii, cari luminează odraslele lor încredințate!

Ministrul a cercetat biserici, școale, așezăminte de caritate, fruntași și a încurajat la muncă stăruitoare.

Vorbele mai marelui tovarăș adresate mai micilor săi tovarăși, deșteaptă parcă 'n fiecare viețuitor simțeminte nobile. Te simți fericit să jertfești din ce ți-a dat bunul Dzeu! Numai să-ți vezi neamul luminat, — căci lumina minții, simțemintele bune și frumoase, dragostea față de deapropoale, patrie și biserică sunt virtuțile, cari împodobesc și disting pe om.

De bună seamă din acest simțământ a isvorât gândirea nobilă de a întrupa în Arad o dorință veche de a înălța asemenea adăpost pe seama fiilor învățătorilor și preoților noștri. Adevărat măreață ar fi aceea gândire, dacă ea s'ar întrupa pe seama fiilor deștepți ai tuturor Românilor, fără deosebire de poziție și stare. Suntem un neam. Și și urmașii noștri trebuie să fie un trup și un suflet. Numai astfel vor răsbi valorile.

Ministrul a primit deputații, ceea ce e firesc.

Ziarele maghiare din Arad preamăresc deputația din scaunul Zarandului de odinioară — Baia-de-Criș.

Călăuzul acesteia, bătrânul Krämer Bonifatius, preot al rom. catolicilor din Valea Crișului Alb, mai mult olog, decât voinic, a reinprospătat suvenirii, cari de mult aparțin istoriei. A umbrit starea, în care se află confrății săi din părțile zarandene.

»In 2 rânduri, la 84 (Horia-Cloșca) și la 48 (Iancu) au suferit maghiarii martiriu, botez de sânge pentru iubirea de neam... Oardele din munții apuseni-metalici i-a stâr-pit pân' la rădăcină... Din 72.000 de suflete din Zarand, abia 3200 — de sigur cu germani, ovrei și străini — sunt maghiari... Românii au în Zarand un gimnaziu inferior, pentru a cărui întregire pusau în mișcare toate pietrele, au școale bine întocmite, institute de economii înfloritoare etc. se întăresc, înmulțesc văzând cu ochii etc... Maghiarii au numai 3 școale elementare de stat și una confesională în cele trei preturi... Singura nădejde de mântuire ar fi ridicarea cutărei școale secundare, prin care vor îmblânzi pe »frații« olahi și-i vor mântui etc.«

Astfel a cuvântat Cinstia Sa! Cele zise le-a cuprins într'un memorandum și l-a predat dlui ministru, care s'a bucurat, că cultura națională are bravi apărători în părțile Zarandului și le-a promis iar deputații 48-iști l-au încurajat să-și înainteze memorandumul și către Dietă, căci îl vor sprijini.

Deși Cinstia Sa ca preot pace și frățietate, iubire evanghelică trebuie să propovăduiască între neamuri; deși orice plan se poate realiza și deveni mântuitor, numai fiind întemeiat pe adevăr: totuși gura sa n'a fost trimbița păcii și adevărului. Nu trebuia să

răscolească patimi omenești. Trebuia să ne lase părinții să-și doarmă somnul, căci zi de zi are prilejul a se convinge de nobleța urmașilor lor și a le auzi faptele mărețe. Adevărul curat îl mărturisea de spuneă sfetnicului tronului, că nu există popor nici mai pacinic, nici mai iubitor de deaproapele seu, ca românul. Evenimentele dela 84 și 48 n'au fost îndreptate contra neamului maghiar din ură, ci ele au fost momentele, prin cari iobagii cei legați de glie primadată pășesc hotărâți, însufleți de dorul de libertate. Nu s'a răscolat neam contra altui neam, ci stări seculare nevrednice pentru om s'au prăbușit în fața altora mai vrednice. Bătuse oara libertății, egalității și pentru țaran.

Zelul părintelui Bonifacius pentru cultură, sper, că va deșteptă și pe colegii sei ortodocși de pe valea Crișului-Alb. Dacă un bătrân, gârbov și bolnav, reumatic aleargă în dricul iernii dela Baia-de-Criș la Arad — se vor convinge și preoții și mirenii noștri din cea mai înaltă corporațiune școlară din Zărand, că greșesc mult, când nici la a 2-a invitație nu aleargă la Brad să asculte pastorală vrednică de timpul Marelui Andrei, prin care mai marele dintre arhierii noștri cu cuvinte sfinte și fapte vrednice ne îndeamnă să ne înălțăm Sionul.

Să sperăm, că osanele părintelui Bonifacius înșirate naintea ministrului mai mult ca să deosească starea maghiarilor și să stoarcă milă, decât să-i dea o iconă adevărată, nu va pune de nou pe reprezentanții noștri pe somn, ci va stârni în ei interes, ca barem a treia oară, la 30 Ianuarie (12 Febr. n.) a. c. să se prezinte barem peste jumătate, 37 din 72, la reprezentanție și barem de astădată să dovedească, că suntem vrednici de suflarea vremii nouă. *Dr. P. O.*

Situația în Serbia.

Un corespondent al unui ziar din București a avut un interview cu șeful cabinetului sârb *Pasici* referitor la situația regimului sârbesc. Să știe că în timpul din urmă s'au ivit dese conflicte la curtea regelui Petru I între acesta și fiul său mai mare, care este moștenitorul tronului. Din cauza purtării morale excesiv de detracate a prințului, care duce o viață de sclerată, îmbătându-se și făcând scandaluri cu femei publice — tatăl său regele Petru a intenționat să treacă dreptul de moștenitor asupra fiului său mai mic. Nu s'au luat încă dispoziții ferme în aceasta privință nefiind ajutat de guvern, care vedea în acest fapt o slăbire a dinastiei Caragheorghievicilor și o îndreptărire la alarmă a aderenților nefericitului rege Alexandru.

Să svinise într-o vreme de alcătuirea unei conspirațiuni din partea Obrenovicilor în contra actualei dinastii, conspirațiune din care ar fi făcut parte chiar susținătorii dinastiei actuale.

Șeful de cabinet *Pasici*, care e unul dintre uci-gașii regelui Alexandru în răspunsul său dat corespondentului numitului ziar tăgăduiește existența unei agitațiuni sârbe, care să tindă la înlăturarea actualei dinastii.

Trecând la conflictul vamal cu Austro-Ungaria declară de nefavorabilă pentru Austria politica externă a contelui Goluchowsky și speră o înțelegere mai bună cu actualul ministru de externe baronul d'Aehrenthal.

Austria zice dânsul ar trebui să pună mai mult teme pe bunele relații comerciale cu statele balcanice unde trebuie să țințiască a-și desface debușeurile sale neavând colonii.

În timpul conflictului vamal, care nu putea fi înlăturat din partea Serbiei, cercurile economice erau hotărâte să peară anual prin încheierea convenției cu Germania 7—8 milioane anual. S'a făcut comanda de tunuri s'a rezolvat și chestia împrumutului și departe de a suferi vre-o pierdere, s'a rechizat un câștig de câteva milioane. Speră însă la realizarea unei noi legături cu Austria, convenția cu Germania având dispoziții

prea autonome. Accentuiază o comparație de bună stare cu România de pe vremea turcilor și spune că pe acele vremuri Serbia a împrumutat de multe ori bani țărilor românești.

Lista civilă a regelui Petru e de 1 milion de lei; dacă sute de mii le primește separat pentru rudeniile sale. Guvernul a luat hotărârea să ceară scupcinei ca prințului moștenitor să i-se facă o listă a parte, când va deveni major, la ceace regele până în prezent nu a răspuns nimica.

E de observat, că regele Petru trăiește fără multe pretenții și ceremonii. El a refuzat chiar despăgubirea bunurilor familiei sale, cari au fost confiscate după uciderea prințului Mihai, zicând, că mai bine mănâncă pâne uscată decât să se folosească de averea statului prin mijloace, cari îi slăbesc credința și dragostea poporului.

Alegerile în Reichstag-ul Germaniei.

Revenim asupra unui articol anterior al nostru pentru a da amănunte asupra alegerilor făcute, eri în Germania, unde domnește sufragiul universal.

Mandatul sună pe cinci ani și se aleg pentru adunarea imperiului 397 de deputați.

Lupta e înverșunată între clericali sau Centrul catolic, cari au avut în trecut 102 aleși și socialdemocrații, cari au avut numai 80. Guvernul insistă să nimicească forța acestor două partide.

Privirile întregului imperiu sunt ațintite asupra alegerilor, ce se fac în capitala imperiului. Capitala a fost reprezentată în cameră aproape exclusiv de social-democrați. Numai în primul cerc, care e și cel mai însemnat au căzut candidatul socialist numai cu 400 de voturi. Socialiștii, își concentrează deci forța în acest cerc unde reușita le-ar aduce un nemai pomenit succes moral, căci aci e palatul împăratului, aci sunt cei mai înalți funcționari administrativi și adunarea imperiului, Reichstagul, casa orașului și bursa adică aci gravitează puterea conducătoare.

Liberalii însă duc luptă în potruiva socialiștilor pentru a le nimici reușita în primul cerc și a le răpi dacă e posibil și cercul al 2-lea.

Berlin, 25

Astăzi s'a început alegerea. Înaintea secțiunilor electorale nu e nici o îmbulzeală. Nu se vede nici o agitație nici din partea socialiștilor nici din cea a liberalilor conservatorilor, clericalilor ori a partidului național-polon, cari toate au aderenți aici. Fiecare alegător ia bilet pe vot dela toate partidele și-l scapă în urnă pe cel care-i convine. Cătră amezai și spre seară a fost mai mare aglomerație.

Berlin 25.

Social-democrații au preparat mare agitație pentru ziua alegerii. Noaptea s'au lipit pe zidurile caselor sute de mii de placte roșii indicând numele candidaților socialiști. Alegerea a decurs în mod liniștit. Cancelarul Imperiului Principele Bülow s'a prezentat la 12 ore la vot, președintele secțiunii a voit să-i ia biletul de vot înaintea alegătorilor prezenți. Cancelarul însă a refuzat, așteptându-și rindul.

Se zice că ședința Reichstagului se va deschide la 14 Februarie cu mesagiul imperial.

Berlin 25.

În primul cerc electoral al Berlinului e balotaj între cuscrul lui Bleichröder, social-democratul Aron și între Kaempf care e li-

beral. În toate celelalte cercuri au reușit socialiștii, Aron au avut 4921 de voturi, Kaempf 5938, Stockmann, conservator 930.

În cercul al 3-lea au ales pe avocatul Heine socialist cu 14,003 voturi. Socialiștii triumfă pe toată linia.

Berlin 25.

Alegerile în provincie.

La ora 12 din noapte au sosit 53 de rezultate electorale din provincie. Dintre acestea 19 balotaje. S'au ales 11 socialiști 10 centraliști 3 din partidul național. 3 imperialiști, 2 conservatori, câte unul reformat și danez și unul al cooperativelor agricole.

În Dinsburg într-o adunare socialistă candidatul partidului a accentuat, că va lupta pentru reușita lor cu toate mijloacele ce le stă la dispoziție chiar dacă li-s'ar pune ghitul sub ghilotină.

Berlin 25.

La 11 ore din noapte. Rezultatul alegerilor nu se cunoaște încă definitiv. Un lucru pare însă cert. Marele și puternicul partid socialist a suferit un mare dezastru. Acest partid, carea părea într-o continuă înaintare într'un mers de triumf și care forma frica tuturor elementelor patriotice a pierdut 16 mandate. Unele circumscripții, cari păreau averea sigură a partidului, cari de 20 de ani erau în mâna lui, au fost acum recucerite, de liberali și de național-liberali. Ei au pierdut cercuri, cari fiind mari centre industriale păreau predestinate a forma vecinic cuibul socialismului și anume la Leipzig Königsberg, Reusó linia mai bătrână și tînără, Halle, Bremen, Braun-Schweig, Magdeburg, Löbau, Esslingen, Böblingen, două cercuri din Beslau. Gotha și Zihau.

Afacerea Polónyi.

V-am împărtășit că primul-ministru Werkerle a plecat la Viena spre a fi primit în audiență de M. Sa. Deși el neagă că audiența sa ar avea legătură cu afacerea Polónyi, totuși este lucru foarte firesc ca în audiența asta să fie vorba și de ea.

Demisiunea lui Polónyi ar fi chiar și în interesul guvernului. Prezența unui astfel de ministru în fruntea justiției țării, compromite în mod grav cabinetul și partidul dela guvern în fața țării și a străinătății. Ea pricinuește o gravă neînțelegere și desbinare în sânul coaliției și în sânul partidului kossuthist. Spiritele sunt într-o continuă agitație, învăluită în ceața nesiguranței și a nedumeririi. Partidul se desface în două tabere, una polónyistă și alta anti-polónyistă. Antagonismul lor este atât de puternic, încât partidul a ajuns într-o fază de criză.

În fața acestei crize, Kossuth, care a ținut așa de mult ca Polónyi să nu cază, a dat singur sfatul lui Polónyi, *ca el să-și dea demisia.*

Se pare că guvernul va încercă ultima dată să-l scape pe Polónyi. Interpelarea deputatului pangermanist *Iso* în camera austriacă va forma pretextul. Guvernul va căută să-l salveze pe Polónyi subț cuvânt că Ungaria nu poate permite acest amestec în afacerile interne din partea camerei austriace.

Firește aceasta ar fi nu se poate mai copilăros și nimeni în Ungaria nu va crede lucrul acesta. Nu camera austriacă, ci opi-

nia publică din Ungaria întreagă cere plecarea lui Polónyi.

Sternberg despre Polónyi.

Contele Sternberg a spus ieri în Reichsrat-ul austriac următoarele despre contele Polónyi: Mocirla din Ungaria este scârboasă. Mulți se silesc să atragă într'ânsa și oameni de cinste ca contele Paar și pe prințul Lichtenstein acești cavaleri distinși, cari nici-odată nu s'au amestecat în politică. Aceasta dovedește cât de fără fund este mocirla în țară.

Roza în Viena.

Vestita baroneasă Roza Schönberger, care mai zilele trecute se otrăvise în Budapesta, este acum în Viena. După ce în capitala Ungariei vorbise lucruri cumplite la adresa lui Polónyi (între altele că ducându-se la el, în palatul ministerial și cerându-i Polónyi scrisorile ce avea dela el, a trântit-o pe canapea și i-a scotocit și în ciurapi, crezând că are ascunse acolo scrisorile), acum Roza Schönberger vorbește în Viena în favorul lui Polónyi. Ea dă interviuri ziariştilor, spunând că Polónyi e om de treabă.

Se vede că a reușit să stoarcă acum cele 50.000 cât îi datora — coaliția, pentru eminentele servicii prestate.

Camerazii lui Zoltán.

Am spus de mult, cât este de jos nivelul intelectual a Zoltanilor din parlamentul maghiar. De asemeni am arătat stricăciunea lor morală.

Iată cum îi descrie acum Lengyel Zoltán, care-i cunoaște bine:

«— Când m'au dat afară din partid, peste o oră-două s'au găsit și de aceia, cari se întrebau: Oare cum s'ar putea drege iarăși lucrurile?»

Când ieși vestea că Polónyi cade, îmi veniră în cale vre-o sută-cincizeci. Când s'a spus că Polónyi rămâne, m'au ocolit toți, ca pe cănele turbat. Azi însă vin și la mine și se duc și la Polónyi, pentru că nu știu dintre noi doi care rămâne... Nici ca afaceri de negoț nu sunt bune treburile acestor oameni. Te oameni cu trecut murdar de 35 ani, îi ridică, ca să tacă, să nu vorbească despre ticăloșiile multe. Impotriva acestora lupt. Dacă o să cad, cade un om. Dar cei-ce vor urmă după mine, vor învinge. O să curățe compania care întâi trebuie plivită. În ciurda asta nici purcar nu m'aș face. Kossuth Ferencz să fie ori ministru ori șef de partid, ori lase în pace întreaga politică, deoarece dă de mal și numele și partidul lui Kossuth».

Alegătorii sei i-au votat de altfel încredere tocmai în ziua în care Kossuth îi zisese să-și depună mandatul.

„La dracul cu el!”

Sub acest titlu Lengyel Zoltán scrie în »A nap« un articol, în care între altele zice:

»Cadavrul moral al lui Polónyi iată, stă de patru zile neîngropat. Și paznicul suprem al sănătății publice totuși a mai dat amânare pentru înmormântare. Amânare așa însă, că nu îmbalzat și închis, ci cadavrul pestilențial stă în cosciug deschis și infectează aierul... Cu hoitul acesta moral nu ne batem însă capul...»

Și așa mai departe.

Cinstea ungurească în străinătate.

»Vorwärts«, importantul ziar social-democrat din Germania, face următoarele observări la cazul Polónyi:

»Presă ungurească tratează afacerea Polónyi ca o afacere personală, deși ea este semnul vădit al putreziciunii unui întreg sistem. Nu era în Ungaria, nici un cetitor de ziare, care să nu fi fost în curat cu trecutul lui Polónyi, înainte de a fi fost el numit ministru. Trecutul lui de ani întregi este cunoscut — ba era bine cunoscut și la dosarele poliției. Cu toate acestea este un camarad inseparabil al contelui Andrassy, contele Apponyi, Zichy, Daranyi și Wekerle.

Din Bihor.

În nr. 3 a. c. a mult prețuitului ziar »Tribuna« am citit un articol cu titlul:

»Răvaș dela Beiuș«.

Stimatul autor zice:

»Prea S. Sa episcopul dr. Radu, care are averi întinse în jurul Beiușului a făcut multe înnoiri bune și de lipsă de când stă în fruntea diecezel Orăzii-mari«.

Acesta-i un adevăr, care nu are lipsă de demonstrare, fiindă: *facta loquuntur!*

Dintre cei cari cunosc trecutul Orăzii-mari, cui nu-i face o impresie bună, frumoasa reședință episcopescă, care întru adevăr numai așa putea corespunde spiritului modern ce dominează în acest oraș.

Pe lângă aceea fiind expusă în un așa loc, unde ar fi bătător la ochi — în timpul nostru — o reședință cum a fost înainte de renovare.

Că »n'a făcut tot în cea proporție fapte, cari să poată mulțami pe toți«!.. Părerea mea referitor la aceasta e că Ilustritatea Sa are de de-visă: »festina lente«.

Fie numai cu puțină răbdare cei, cari se simt neîndreptățiți, fiindcă prea bunul nostru părinte toate le conduce, tocmește și îndreaptă întru acolo, ca bun sfârșit să aibă.

Iar nouă nu ni-e iertat a ne permite, ca să pretindem sau să dictăm Prea S. Sale — după cum la noi durere în zile din urmă s'au aflat și astfel de oameni (aici nu înțeleg pe dl autor).

Acelora le răspund c'o simplă propoziție: Ne sus Minervam!

În privința aceasta mai neîndreptățit se simte o parte din clerul nostru, care sub fericitul de pie memorie Pavel se împărțășia de nescar ajutor bagatel.

Poate că fericitul Pavel și-a luat dreptul de: *Ius devolutionis!*, ceea-ce actualul prelat al nostru nu voește a sa încurca în așa ceva.

Dar neîndreptățirea aceasta a clerului nu e basată, fiindcă chiar din aceea parte a clerului, cari se împărțășiau de aceasta remunerațiune răsar de odată doi luceferi orbiți de »Lumina« din Pesta, unul e dl Clintoc și altul e Sabó, »care — durere — și-a spurcat de mult cuibul în care s'au născut...« (»Gazeta Trans.«).

La astfel de oameni ajutoare?..

Păcat, că stau și înaintea altariului!..

»Pe un loc întins în hotarul Mizieșului a sădit mai multe sute de pruni, în Budureasa mai multe mii de frăgari, cari vor deveni izvor de câștig pentru popor. Se va învăța poporul la mătă-sărit«.

Iată dar bunele intențiuni ale Prea S. Sale, care prevăzând apropiata sărăcie — și acum destul de mare — a poporului nostru, s'a îngrijit, ca și prin fapta aceasta să poată contribui în viitor la ajutorarea și alinarea durerii lui.

Într'adevăr o faptă ce se laudă de sine.

Darea în arândă a fabricii unui ovreu — nu mi-o pot explica decât așa, că nu s'a aflat român.

Și aici păcatul nostru avem să-l căutăm, indiferentismul, invidie față de cei, cari înaintează în un ram oare care, fie acela industrial, comercial etc.

La noi nici vorbă nu-i de unire, ajutorare, când e vorba despre vre-o întreprindere mai mare. Nu ne știm ajutoare reciproc după cum fac bună oară ovreii sau alt popor din țara asta.

»Din averea episcopescă trăesc și azi prea mulți slujbași unguri. Greșala aceasta mare e »din trecut«...»

Greșala aceasta întru adevăr mare își trage originea doară dela episcopul Erdélyi și predecesorii lui.

Și dacă capul clerului din illo tempore a fost în stare să comită așa ceva, atunci e nebasată critica ce o dăm unei părți din clerul de atunci și de azi, care din rășputeri a servit ideile șoviniste ale diferitelor guverne, și au îmbrățișat mai mult limba maghiară decât cea română, că doară știut este cum zice românul: »Dela cap se npute peștele!«

Fără nici o imparțialitate trebuie să spunem, că de când în fruntea diecesei e Prea S. Sa Dr. Radu de atunci lucrurile au un curs mai limpede și se conduc în un alt spirit — în spirit mai românesc — și dacă va ajuta Dzeu se va întoarce și în mai spre bine, căci: Tempora mutantur et nos mutamur in illis!..

Noi numai să ne ținem de: *Favete linguis...* Să ne aducem aminte, că gimnaziul din Beiuș stă ca frunza pe apă — un pas nechibzuit ne-ar aduce perirea lui... Pedagogia din Orade tot cam așa, iar teologia!.. nu-i?

Și acestea trebuie să le avem în vedere, ținându-ne de vorbele înțeleptului Solomon:

»Cumpănește calea pe care calcă piciorul tău, și toate căile tale vor fi temeinice«.

Aduce-va Dzeu și timpul acela ca să nu mai fim tot între Scyla și Charibde.

Celelalte cuprinse în articolul sus citat le semnez și eu:

Aușeu, 24 Ian. 1907.

Aug. Maior.

Incă o lămurire.

Dl deputat Suciș s'a socotit îndemnat să ne mai trimită o lămurire, care este și o replică la observațiunile noastre de ieri. O publicăm în-tocmai:

Onorată Redacțiune! La epistoala mea, publicată în Nr. de azi al »Tribunei« sub titlul »Lămuriri« onorata redacțiune face o seamă de observări, asupra cărora, încât să refer la pretinse întâmplări, sum silit să revin.

Este adevărat, că pentru ședința dietei ținută în 19 Februarie a. c. deputații naționali pregătisem o declarație gata, care avea să o facă președintele clubului, dar numai între anumite împrejurări, cari însă în ședința respectivă a Dietei — n'au intrat. O am la mâni în original acea declarație, subscrisă și de dl Ioan Russu Șirianu. Nu public textul ei neavând autorizarea din partea colegilor mei, dar atâta pot descoperi, fără a comite indiscreție, că acea declarație era pregătită deadreptul pentru cazul, când — după cetirea rescriptului regal disolvător — coaliția ar fi vrut să enunțe, precum să aștepte că nu să supune disolvării.

Numai după cetirea rescriptului regal de disolvare și numai față de o propunere care tindea proclamarea nesupunerii fațășe era pregătită și avea rost declarația noastră mai sus atinsă.

Rescriptul regesc însă n'a ajuns la cetire din cauza excepțiilor făcute împotriva formei pretins neconstituționale a înmănuării aceluia autograf.

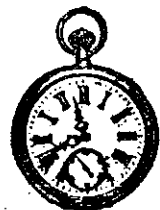
Așadar noi n'am abstat dela declarație în ședința din 19 Faur și n'am făcut prin așa concesie nimăru, ci simplu n'a ajuns rândul să se prezenteze acea declarație Dietei.

Cu totul alta a fost chestia înnapoierii autografului preînalt de dizolvare. Ce rost avea să ne espunem noi în a susține, eventual contra convingerii noastre, că comunicarea între Domnitor și Dietă mijlocită prin oficiali activi, ar corespunde pe deplin cu spiritul unei adevărate constituții? Să putea doar întâmpla, ca peste jumătate de oră se fie trimis din nou acel autograf prin un sol civil al ministrului Fejervary, și trecând asta de o recunoaștere faptică a greșului de mai înainte, noi rămâneam blamați.

Să bucură »Tribuna« că în lupta cu coaliția M. Sa a rămas d'asupra.

Bine, mă bucur și eu, numai cât prin »mâna liberă în cele interne« dată coaliției, ce folos avem noi a ne bucura că M. Sa a rămas d'asupra, când noi, naționalitățile am rămas din jos. Ori doar »Tribuna« și azi tot în zisa de »Salve Caesar...« află întrupată toată esența politice tradiționale românești!

Îi pare rău »Tribunei« că în ședința Dietei, ținută la 19 Faur, neluând deputații români cuvântul împotriva propunerii, ca autograful regesc să fie retrimis din cauze formale, nedesfăcut, — n'a ajuns treaba până-acolo, ca să nu aibă vreme Justh să verifice protocolul și să încheie ședința

◆◆◆ SEGEDINUL E ORAȘ VESTIT ◆◆◆

Acolo se pot căpăta cele mai ieftine Oroloage și bijuterii, mai ieftine de cât ori unde. Nu-i de lipsă să ne dăm bani în mâni străine. Cine vrea să se convingă depre toate acestea, să ceară un catalog mare ilustrat, ce se trimite gratuit, dela Scheiner, Samu, juaergiu în Szeged. Acolo se capătă un orologiu de argint dela 5 floreni începând, inel de aur, cu 14 carat dela 2 fl. 50 cr. în sus, cercei de aur dela 1 fl. 50 în sus, lanț (colier) aur 4 fl. 50 cr., un orologiu de nikel dela 2 fl. 50 cr. în sus, un vecker dela 1 fl. 50 în sus. Catalog gratuit și franco.

Încă înainte de a intra Fabricius cu forța armată în sala Dietei. Și aici încap foarte multă îndoielă, că aveă oare rost, ca noi să provocăm scenă de urmări necalculabile, și că serviam oare noi bine interesele neamului, așifând o furie grozavă în contra noastră și în fine, oare faceam noi serviciu bun și Regelui? La tema asta multe motive sunt pro dar și contra, — motive, cari singur oameni cu simț fin în ale tactice parlamentare le vor ști aprecia pe deplin. Că »rolul șters jucat atunci de reprezentanții noștri« n'au încântat pe nimeni — poate fi, dar mai bine așa decât, că »prin rol greșit« să fie atrase urmări nereparabile asupra naționalităților.

În fine fără încântare putem fi, dar de rele faptele și mai mari, decât acele cu cari luptăm și luptă sermanul nostru neam chinuit — ferească-ne bunul Dumnezeu și ferească Dzeu, că îndeosebi noi să le provocăm prin pasuri politice greșite.

În fine permită-mi-se a atrage atenția d-lor dela »Tribuna« asupra neconsecinței lor. Sub titlul de »prilej scăpat« ni-a imputat deadreptul »că am scăpat momentul de a da o lovitură ministrului« — și când eu am arătat că a primit el destule dela partizani ai sei și noi numai îi făceam serviț, dacă săriam să dăm și noi, când »Draci să-i iee, nu mai încăpeau să deie« — atunci o întoarce »Tribuna« pe dos și zice, că nu pe ministru, ci politica șovinistă aveam s'o atacăm.

Ei bine, dar am arătat, că în asta nu am întârziat nimic, pentru că în cadrul dezbaterii de Marți-Mercuri asupra apropiatăiei cu mult mai pe larg o putem infruntă. De ce dar ne-a ocărit »Tribuna«? Doar ca să nu ne strice »onorurile și dragostea« de cari »suntem siguri« — Nu de onoruri și preamăriri avem noi lipsă, ci de critică nepreocupată, curată de patimi și de slăbiciuni omenști. Numai o atare critică este îndreptățită, deși nici pe fruntea aceleia nu este totdeauna pecetea »opiniunii publice«. Pentru că o redacție, constee ea din ori-ce capacități politice, încă nu este opiniunea publică, tot așa o grupare, societate anonimă, asemeni încă nu reprezintă opinia publică.

Să fim dar mai puțin pătimiși și mai mult români drepti, rîvnitori la înțelegere și la conlucrare rodnică.

Cerând loc pe coloanele »Tribunei« și acestei replici a mele, sum al onoratei redacțiuni

stimător: Dr. Ioan Suci.

Arad, 26 Ianuar n. 1907.

Din parte-ne nu vrem să lungim vorba, ci observăm numai următoarele:

1. Dl Suci zice, că din parte-ne nu s'a făcut nici o concesiune nimărui în acea zi de 19 Februarie 1906. De ce a insistat dar Polónyi să nu intervenim în evenimentele ce se desfășură?

2. Zice dl Suci că »noi naționalitățile am rămas dinjos«.

Dar ce: era să ne scoată d'asupra Cel ce nu ne-a auzit graiul în momentul suprem, decisiv?!

3. »Furia grozavă« nu-i permis să ne preocupe. N'au fost oare furioși șoviniștii, când dl Maniu le-a aruncat în față adevărul și acuze drepte, și totuși, slavă Domnului, dl Maniu este teafăr și a mai vorbit d'atunci încoaci.

4. Nu admitem ca numai având brevet de »oameni cu simț fin în ale tactice parlamentare«, putem să apreciam întâmplările politice.

5. Neconsecința de care ne scoate vinovați dl Suci, e sofismărie: Când am vorbit de lovitură dată ministrului, de sigur am înțeles că se da luptă contra unui reprezentant al sistemului pe care-l detestăm.

6. N'am »ocărit« pe nimeni, ci am constatat un fapt petrecut.

7. Dacă nici o redacție, nici o societate nu reprezintă păreri de ale opinii publice, atunci cine reprezintă această opinie? Persoanele ale căror fapte sunt în discuție, în cazul prezent dl Suci, care se apără?

Constatăm, în fine, că în notița de câteva rânduri, care a provocat lămuririle dlui Suci noi am fost atât de obiectivi, încât nici n'am amintit numele nimănui. Cuvintele »patimi și slăbiciuni omenști«, folosite de dl Suci, sunt deplasate la adresa noastră. Publicul cititor va judecă, dacă noi atacăm ori dl Suci parează — nepreocupat!

În ori-ce caz, ori cât ar căută, asigurăm pe dl Suci, că între noi nu va află pătimiși decât într'un senz: în lupta contra adversarilor neamului nostru. Incolo: pace și frăție!

Cu aceasta am încheiat discuția.

Polónyi căzut.

— Știri telefonice din noapte. —

Ministru-președinte Wekerle a fost azi dimineața la 9 ceasuri în audiență la M. Sa. În audiență a fost vorba despre afacerea Polónyi. Cabinetul ungar este solidar asupra faptului că Polónyi trebuie să-și caute satisfacție în fața judecătoriei pentru acuzele ce i-s'au adus.

Wekerle a prezentat dimisia lui Polónyi și Majestatea Sa a primit-o.

Este sigur că Polónyi își va anunța singur demisia în ședința de Marți a Camerii, iar Luni va intenta proces de calomnie lui Lengyel.

În ședința de Marți partidul kossuthist îi va face mari ovații lui Polónyi.

Se știe că contele Zichy Aladár a luat o atitudine ostilă lui Polónyi. El a esplicat-o zicând.

— Sau eu, sau baroneasa Schönberger trebuie să fie ministru a latere.

Știrea s'a desmințit, dar din izvor bine informat se menține.

În ședința de Marți a Camerei, deputatul popular Beniczky Odön va adresa ministrului președinte Wekerle o interpelare în afacerea Polónyi. Aceasta dovedește că în sinul partidului popular este mare nemulțumire pentru cazul Polónyi.

Programul de muncă al Camerei.

După votarea legii de apropiatăiune, Camera își va închide sesiunea întâie și va începe sesiunea a doua. Cu ocazia aceasta se va alege un nou birou, cu excepția președintelui, și se afirmă cu siguranță că se va crea al treilea post de vicepreședinție a Camerii.

La postul acesta se va alege deputatul Barabás Béla.

Tot atunci guvernul va încerca să voteze concesiunea pentru trenul electric Presburg-Viena, care va întimpina mari greutăți din partea kossuthiștilor.

Articolul lui Ugron Gábor.

Ugron Gábor scrie în »Magyar Nemzet« un articol de fond sub titlul »Calomniile la ordinea zilei«... El spune următoarele: »Cine aruncă calomniile contra lui Kossuth, cu acela nu mai stăm de vorbă și nu mai facem tura-vura, ci îi vom pune capăt ca americanii negrilor bestiali, (Alusiuni la linșare).

Sociale.

Neîndreptățire?

Iertare!... Vreau să țin o scurtă convorbire cu cititoarele noastre. De multă vreme nu s'a găsit în coloanele ziarelor noastre nimica de folos, nimic plăcut, nimica care să distreze ochiul și să pasioneze inima femeii.

Politică și iar politică, lucruri moarte, sfâșieri zadarnice, lupte fără nici un rezultat real și poate fără nici o mulțumire sufletească. Dar n'avem încătrău. Cineva trebuie să vegheze asupra sorții noastre și dacă nu vom face-o noi gazetarii, atunci cine s'o facă? D-ta Doamnă? Dar D-ta ești ocupată cu toaletele, D-ta ești îngrijată de balul care o să urmeze încurând, ești preocupată de idei cari vrei să te distreze, iar nu să te arunce în întunerecul unor gânduri reci, în atmosfera unei lupte continue pentru fericirea altora. D-ta ești egoistă iar nu altruistă ca noi.

Și cu toate astea de multe-ori să naște și în inima D-tale un fel de convingere fie ea îndreptățită ori nu, că suferi zadarnic în lanțurile nemilosului bărbat. El te torturează, el căruia Atotputernicul îi te-a dăruit nu ca un ajutor în mersul vieții lui, ci ca un conducător falnic spre toate destinele ce i-se pregătesc în cale.

Atunci ridici brațul, acel braț frumos, care nu are structura necioplită de a înfrică, ci mai mult o apariție dulce de îmblânzire și bătând cu piciorul în pământ, sunetul armonios ce-l răsfrânge gheata ne împietrește ființa noastră bărbătiescă, puternică înainte-ți!

Ce vrei?

Vreau să-ți fiu stăpână! zici — fără să ști că într'adevăr serviciul acesta îl îndeplinești, pe pământ de când din coasta lui Adam ai răsărit femeie.

Și ți-a reușit în parte, să-ți concretizezi dorința în realitate.

În Anglia femeia vorbește în parlament.

Porțile universităților îți sunt deschise.

În Franța femeia-advocat e celebră!

Astăzi doctorii-femei sunt indicați de firme pe toate străzile orașelor mari, azi îți înglozi mânuțele în sânge, a cărui mică pată te însăimântă altădată.

Aveți incontestabile drepturi de a vă organiza în societăți și a pierde vremea în ședințe — prea erau comune până acuma five-o-cklok-urile și jour-fix-urile.

Poftiți înainte! Cu acest sistem de reclamă, cu această tărie de caracter, femeia va schimba fața lumii moderne luând conducerea treburilor mari, iar cu bărbații la leagăn și la bucătărie... mize-rabilii!!

NOUȚĂȚI.

A R A D, 27 Ianuarie 1907.

Vremea

Timp splendid, liniștit, dar foarte geros în toată țeara. Deși gerul a mai slăbit ziua, noaptea, încă mai ger ca în zilele precedente.

Acum cerul senin pretutindeni, în unele părți chiciură și timp brumos.

— Un dar al M. Sale regelui Carol. M. Sa regele Carol I a oferit doctorului Istrati, fostul comisar general al expoziției un ceasornic de masă în aur și email cu portretele M. Sale Regelui și al Reginei.

— Congresul național sârbesc. Despre ședința de Vineri a congresului dela Carloviț se scrie că ea a ținut ziua întregă și a fost foarte agitată. S'a discutat asupra raportului delegațiunii congresuale. Au vorbit pentru primirea raportului Baltazar Popovici, membru în delegație, apoi Stanislav Novac și Radivoievi. Contra au vorbit Gregor Staici și Pera Krainovici. După vorbirile de încheiere a discuției, rostite de Peleş și Klișin, a luat cuvântul episcopul Zmeianovici, care a arătat cât era de necesar să se renoveze radical

La boala »VÂNĂ de AUR«, diabetă și intestine indispensabile pentru leuze și copii în fașe. Tot omul iubitor de curățenie indispensabil trebuie să întrebuinteze medicamentul »ZERO«, căci prin el dobândești o dispoziție plăcută și folositoare.

Impiedecă ori-ce infecție și zgăriere.

La întrebuintare e mai ieftin decât hârtia. Or unde se poate căpăta.

„ZERO“ e fabricament de vată, brevetat.

BUDAPEST VII. — Strada ROZSA 45.

Telefon 87-52.

Telefon 87-52.

reședința sa din Vârșet, veche de 150 ani. Delegația numai anevoie a dat bani pentru reparație, așa că a jertfit și el, din banii proprii. Pronunțând cuvinte măgulitoare la adresa radicalilor din delegațiune, a fost viu aplaudat de radicali și de publicul din sală. Seara vicepreședintele Giurgevici a pus la vot propunerea de primire a raportului delegațiunii, care s'a și votat cu 29 voturi contra 20. S'a votat recunoștință delegațiunii congresuale pentru activitatea ce a desfășurat.

— **Panamele lui Kossuth.** Ziarele din Budapesta anunță că mâne va apare o broșură senzatională scrisă de jurnalistul Gyurits Arpád, în care se vor desvălui treburile lui Kossuth Franczi, cel ce zicea că e destul să-i întindă dânsul mâna lui Polónyi, ca acesta să fie rehabilitat. Ziarele ungurești scriu că broșura va fi imediat confiscată.

Cum nu. In virtutea ș-lui despre *lesă Majestate!*

— **Petrecerea din Arad.** Tinerimea română din Arad s'a întrunit asară în hotelul »Vass« la o consfătuire intimă, în care s'a hotărât aranjarea unui mare concert la sfârșitul carnavalului. S'a ales un comitet, care e însărcinat cu întregă afacerea. La acest concert se va cere concursul forțelor noastre artistice.

Scopul concertului este, ca tinerimea aradană să contribuie și ea după modestele puteri la augmentarea fondului pentru înălțarea gimnaziului din Brad.

— **Epilogul revoluției române din 1905.** Cine nu-și aduce aminte de spaima ce cuprinsese an pe vremea aceasta pe toți ungurii și ovreii pripășiți prin ținuturile românești, la vestea ce se pusese la cale cu anumite ținte politice tot de către șoviniști, că românii se pregătesc de revoluție și că toți străinii vor fi uciși. Se fixase și ziua, când avea să izbucnească în mod oficial revoluția: 19 Decembrie 1905 — ca tragi-comedia să fie într'adevăr desăvârșită. Nu era chip pe vremea aceea să-i putem liniști pe onorabili nostri concetățeni. Ei mai retrăiseră, odată în toată grozăvia lor, vremile răsbunării dela 1848. Așa că putem zice, că ori-cari ar fi fost tendințele politice pentru cari s'au pus faimele acestea la cale, ele au fost plătite prea scump: timp de trei săptămâni au dus-o într'o cumpănită groază pripășiții așezați printre români, ca să împlinească misiune de maghiarizare între dânșii.

Un epilog al acestei tragi-comedii s'a petrecut ieri la comitat în Arad. Epilogul însă e mai puțin inofensiv și hazliu ca și însaș acțiunea. Pe vremea aceea, soldați, geandarmi, polițiști au pătruns în casele pacinicilor români și au confiscat armele dela dânșii. Cinci sute de puști au fost confiscate dela țeranii români din comitatul Aradului. Revoluția deși s'a dovedit o simplă farsă, armele nu li s'a înapoiat bieților oameni, ci s'au scos ieri în licitație la comitat. O curată ticăloșie aceasta. Bieții țărani cari trăiesc prin munți și codrii cu fiare sălbatice împreună, să nu poală ținea o armă, pe lângă dânșii cu ce să se apere. Ni se scrie că este mare amărăciunea printre țărani că li-s'au confiscat armele. Aceasta numai cel ce știe ce tovarășă credincioasă este flinta pentru fiul codrului. E o curată ticăloșie să le confiște libertatea aceasta și ei se cred pe deasupra și jefuiți de prețul armei, care ori-cât de mic, dar este o proprietate a lor. Mai trist e că țaranii au toată dreptatea, cine-și mai bate aici însă capul și cu dreptatea lor?

— **Alegere de notar în Pauliș.** Joi s'a făcut alegere de notar în Pauliș. Ales a fost notarul din Uj-Panát, Francisc Vasóczy, cu totalitatea voturilor. A fost și un recurent român, George Câmpian, n'a fost însă pus în candidație, în satul românesc.

— **Necrolog.** Advocatul Dr. Dimitrie Magdu din Maria-Radna a decedat. El a fost înmormântat Joi, în 24 l. c.

Fie-i țărana ușoară!

— **Agitația pe Marea neagră** a scufundat zilele acestea două corăbii. Din 60 de persoane cari se aflau pe o corabie n'a scăpat decât una.

În Bosfor din cauza izbirei între două vapoare, unul s'a adâncit în mare. Patru oameni ai echipajului s'au înecat.

Vaporul »Kelet« al cărui dispariție o anunțasem a ancorat în Bargas după o luptă îndelungată și desperată cu valurile.

— **Moarte frumoasă.** Dr. Josef Kopp, în vârstă de 80 de ani, a murit, în Viena, și la jumătate de ceas după el, a murit și soția cu care trăise în cea mai deplină înțelegere 53 de ani. Kopp e unul din eroii dela 1848 ai Vienei. A fost multă vreme deputat la Viena în Reichsrath și în Landtagul Austriei de jos.

— **Preot catolic hoț.** Poliția din Budapesta a reușit să prindă și să aresteze pe Barta István, preot catolic în M. Bodzás care dispăruse din comună, după ce furase 100.000 coroane dela banca din Csanád-Apácza, al cărei director fusese. Hoțul a fost adus la temnița din Seghedin.

— **O declarație.** Ni-se cere să publicăm următoarele:

Un creștin fără frica lui Dzeu a publicat în ziarul »Függetlenség«, că preotul nostru Petru Pelle în ajunul Botezului lui Iisus Christos, cu ocaziunea sfințirii caselor la fiecare casă ar fi beut câte un pocal de rachie; astfel că nu a putut merge acasă și că mâne zi nu a putut înmormânta și servi.

Subscriși toate acestea le declarăm de minciuni și scornituri. Adevărul e că preotul nostru în ajunul Botezului a sfințit toate casele din comună în număr de vre-o 400, și nicăiri nu a beut nici un strop de rachie, ceea ce se poate adeveri cu toți credincioșii din comună.

Tot în aceea zi era să se înmormânteze nefericitul Adam Miculiță, ucis de tatăl seu cu cuțitul. Părintele a sfârșit cu sfințirea caselor numai seara la 6¹/₂ ore. Venind acasă în urma strapației făcute de dimineața dela 7 până seara la 6¹/₂ s'a bolnăvit astfel că nu a putut merge să înmormânteze pe nefericitul Miculiță, a cărui secționare s'a sfârșit prin medici numai seara la 5¹/₂, dar nici neamurile lui Miculiță nu voiau să-l înmormânteze noaptea. În ziua Botezului preotul nostru fiind bolnav n'a putut servi ceea ce se poate adeveri prin medicul, care a fost la patul preotului nostru bolnav. Altcum mulți dintre onorații cetitori cunosc purtarea morală a părintelui nostru. Miniș, la 24 Ianuarie 1907. Stimători: Petru Simeon și Vasilie Moș.

— **Victimele gerului.** De pretutindenea sosesc știri, că gerurile din anul acesta au făcut o mulțime de victime.

Din capitala României ni-se anunță că trei soldați au fost găsiți morți de trig la pulberăria de lângă Cotroceni, fiecare la postul său cu arma lângă dânșul.

Pradă gerului a mai căzut și un sergent de stradă Nicolae Pompilian, care păzea de 14 ani la mormântul principesei Elisabeta, Fiica Regelui Carol I. în parcul dela Cotroceni.

Regina va depune pe cosciugul acestui credincios paznic o coroană de flori naturale, și a dat dispoziții să-l îngroape cu mare pompă, ca pe unul, care a murit făcându-și datoria.

Alți 40 de soldați cari fuseseră în concediu pe sărbători au fost găsiți degerați pe drum. Ei au fost internați în spitalul militar. Pe unii gerul i-a paralizat cu totul.

— **De ce s'au înmulțit boalele.** Dr. Vinzez Czerny, care tocmai se retrage dela conducerea clinicei chirurgicale din Heidelberg, a publicat încheerile la cari a ajuns în urma unei vieți închinată medicinei.

Arată întâiu că a sporit numărul cazurilor de

boală căutate de chirurghi și de aceea numai se pare că s'au înmulțit boalele, pe când în adevăr mortalitatea s'a micșorat și lungimea vieții a crescut.

Totuși două sunt, zice el, pricinile sporirii numărului boalelor: 1. Încordarea prea mare a tuturor puterilor trupesti și sufletești în lupta pentru traiu; 2. Îngrijirea mai bună a copiilor, care face să rămâie în viață mulți inși șubrezi cari în alte timpuri ar fi murit în pruncie; 3. Faptul că femeile nu-și alăptează copiii, ceea-ce le dă acestora o mulțime de boli de mațe și stomach. Din pricina acestei slăbiciuni a mațelor urmează o mulțime de boli, ficat mobil, etc.

Iar slăbiciunile se moștenesc la generațiile nouă. Chiar sporirea nervozității și a apendicitei slăbiri din pruncie a mațelor.

— **Vindecarea cancerului.** Profesorul Donati dela academia de medicină din Turin a tratat un cas de cancer care nu se putea vindeca prin operație, ci vindecarea a reușit pe deplin prin *injecție cu toxin*.

Față de acest nou tratament lumea științifică sub influința decepțiilor multe de până acum a luat altitudine rezervată.

— Au sosit bijuteriile de moda cea mai răspândită. Mare asortiment de tacâmuri de argint. Oroloage de aur, argint și oțal, de buzunare. Un departament separat se găsește fabricațiuni de argint china de prima calitate.

Grallert S. és fia, Arad, Piața Andrassy nr. 22.

— **Kerpel Izso** din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, cele mai fine hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, mare asortiment de opurile scriitorilor din țara și străinătate. Telefon nrul 355.

— **Apa amară „Igmándi“** alui Schmidthauer e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folosind din ea câte jumătate de pocal, delatură definitiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea boalei în organizația corpului. Aceasta apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă pofta de mâncare.

Dela judecătoria și tribunale.

Pentru agitație, ce ar fi săvârșit la alegere, dl V. Terebenț, preot în Izvin, fusese dat în judecată. Procesul amănat odată, s'a desbătut Vineri în Timișoara. Cu toate depozițiile agravatoare ale fibirăului Nicolaievici, ale notarului Munt्यान István și scriitorului Réii Jóska, în lipsa de dovezi bune și în urma apărării dlui dr. Adam dl preot Terebenț a fost achitat.

Doispre-zece Șirieni pe banca acuzațiilor. Urbariaștii din Șiria, aveau o posesiune de 400 jughere de pământ pe care până acum o dădeau în arendă. Neavând comuna loc de pășunat au luat într'o ședință hotărârea să nu mai esarândeze pământul acesta, ci să se lase pentru pășunat. Hotărârea a fost aprobată și de forurile superioare. Oamenilor mai cu stare din comună și îndeosebi primarului Dimitrie Grecu, nu le-a venit însă la socoteală hotărârea aceasta. Pentruca s'o schimbe s'au pus și înțelegere cu notarul, au convocat o nouă ședință, în care vroiau să forțeze o hotărâre contrară, ca adică să rămâie lucrurile ca pân' aci. Au pățit-o însă. Oamenii din sat, luând știre de planul lor s'au adunat și au împedecat cu forța ținerea adunării. Pentru aceasta au fost improceșuați și puși sub acuză 12 inși. Eri s'a ținut la tribunalul din Arad pertractarea procesului lor. Apărător le-a fost dr. Cornel Iancu, avocat în Arad. Încă în decursul pertractării, procurorul, — admițând argumentele apărării, că în sensul legii o hotărâre de natura aceleia ce au adus urbariaștii nu se poate modifica în decurs de 6 ani și că a doua convocare a fost prin urmare ilegală, — a renunțat la acuză, și acuzații au fost achitați. Rezolvirea aceasta a afacerii a fost primită cu multă bucurie în Șiria.

Înainte de dejun,
dacă beai un jumătate de pocal
de apă amară

Igmándi

alui Schmidthauer, în ordinu în decurs de 2-3 ore.

Medicament foarte bun pentru împiedecarea boalelor interne, tot așa are efect admirabil la boale de stomac intestine, și de sânge tot așa contra îngrășării, contra trohnei, respirării grele, gălbenare, umflarea ficatului și fierei, diabetă, vână de aur, podagră, reumă și multe boale interne. Comande se pot face la Schmidthauer Lajos, farmacist în Komárom. Se capătă în fie-care farmacie mai bună și prăvălie de coloniale. Prețul unei sticle mici 30 fil., mari; 50 să nu se confunde cu alta apă amară.

Procesul Cosma-Voniga. Vineri s'a desbătut la tribunalul din Timișoara, procesul intentat de dl dr. Aurel Cosma împotriva dlui preot din Ghiroc, David Voniga, care scrisese în »Controla« ofenzător pentru dl Cosma. Tribunalul l-a și osândit, pentru vătămare, de o noare, la 50 cor. amendă și 10 cor. cheltuieli, precum l-a obligat să publice și sentința în numita fițuică.

Dl Voniga cum se va fi simțit oare, ca român, când apărându-l, avocatul și deputatul dr. Hajdu Frigyes a zis că: »...durere, legea este prea domoală față cu agitatorii români. Dacă ar fi severă, acuzatorul n'ar sta acum aci... Făcea aluzie că dr. Cosma, ca agitator și fost candidat național, ar trebui să fie în temniță.

Din cele pățite, dl Voniga ar trebui să-și tragă odată consecvențele și să se păzească de a mai ajunge pe la tribunale apărând de »patrioți« cari în felul acesta tratează pe frunțașii politici români. Cu atât mai puțin să scrie dsa, ca preot român, în contra acestor frunțași.

Proces de presă. În 5 Februarie n. se va pertracta înaintea curții cu jurați din Cluj procesul dlui Vas. E. Moldovan, fost redactor al revistei »Orizontul«, dat în judecată pentru agitație.

Procesul românilor din Budapesta, — scrie »Tel. Român« — pentru câștigarea părții ce li-se cuvine din averea bisericii greco-valahe, acum în stăpânirea grecilor, își face cursul său. Zilele trecute a înaintat dl avocat Emil Babeș la tribunalul reg. din Budapesta replica, în care răstoarnă toate sofistăriile grecilor, cuprinse în răspunsul dat la actul de împrăsurare. E un volum întreg replica aceasta, care are o extindere de 57 pagini tipărite, și e o lucrare din cele mai temeinice, eșită din biroul unui avocat conștiențios.

Afaceri culturale.

Un Apel. Dl Anton Domide profesor la preparandia gr. cat. din Gherla ne trimite un apel în care îndeamnă învățătoria și pe alți cărturari să dea tot spriginul pentru foaia; »Pedagogia română«! Aceasta foaie va apărea în Gherla și va urmări scopul de a întări învățătoria noastră.

Foaia va apărea în 1 Martie în Gherla, de două ori pe lună sub conducerea profesorului Anton Domide.

Afaceri bisericesti și școlare.

»Biserica și Școala« publică noul regulament disciplinar votat de congresul bisericesc.

Se escrie concurs pentru parochia Hidișelul-superior Varviz, Pocola și Pobda.

Concert, petreceri.

Din Căpolnaș. Era răspândită părerea că în Făget și în cercul Murăș nu se poate aranja o petrecere pur românească, dar cele două petreceri arangiate în vara anului trecut — după alegerile dietale — una în Făget și alta în Birchiș, cari au fost pur românești, au dat cea mai frumoasă dovadă că ne putem petrece și fără concursul străinilor. După atâta însuflețire națională câtă decepțiune vine acum în 30 Dec. v. inteligența română din Căpolnaș și aranjază o petrecere aproape pur jidovească, și să fi văzut preoți și preotese românești și tineri clerici — speranța națiunii — cum frământau aproape noaptea întregă la »csárdás-uri«.

Nota Redacției. Regretăm adânc această uitare de sine și credem că e pentru ultima oară că se întâmplă așa rușine într'un sat românesc. Dacă nu dăm și nume, este pentru că sperăm în viitor perfectă îndreptare.

Societăți.

Raport jubilar. Cu ocazia sărbătoririi de 25 de ani de muzică națională Societatea »Armonia« din Cernăuți publică un raport jubilar arătând fazele prin care a trecut în decursul acestui pătrar de veac. Arată și mișcarea casei care se urcă la suma de 3302 cor. și 31 fil., pe anul 1906. Cu Dumnezeu înainte!

Economie.

»Teiușana«, nou instituit de credit și economii în Teiuș, anunță că și-a început activitatea la 1 c. Teiușana se va ocupa cu toate obicinuitele operații ale institutelor de bani.

Pădurile Serbiei. Teritoriul întreg de păduri a Serbiei este de 142 milioane hectare, ceea ce corespunde cu 1/3 a întreg teritoriului. Din aceste păduri 550,000 hectare sunt ale statului, 650,000 hectare ale orașelor și comunelor, 17,000 hectare, a bisericilor și mănăstirilor, 300,000 hectare a particularilor. În pădurile sârbești sunt aproape toate soiurile de lemne. Serbia n'are nici până azi economie regulată de păduri, pentru că s puțini funcționari și puține mijloacele de comunicație.

Târg de cereale săptămânal în Arad. Fri-gul a mai slăbit. Dacă vremea se va menține așa sămănăturile vor ajunge fără primejdie primăvara.

Afaceri s'au încheiat puține. Piața a fost slabă. S'au trecut:

300 mm. grâu 6.50—55; 200 mm. cucuruz 4.25—30. Prenotare nominală. Ovăs 6.25, Săcară 5.50, Orz 5.80.

Prețurile sunt în chilogram, per coroane.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 27 Ianuarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kilg.)	7.44—7.45
Secară pe Aprilie 1907	6.74—6.75
Orz pe 1907	7.35—7.36
Cucuruz pe Maiu 1907	5.13—5.14
Grâu pe Octomb. 1907	7.76—7.78

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.43—7.44
Secară pe Aprilie 1907	6.74—6.75
Ovăs pe Aprilie 1907	7.34—7.35
Cucuruz pe 1907	5.12—5.13
Grâu pe Octomb. 1907	7.76—7.77

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia 26.50	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate: Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — — — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
« « « detail	160
Spirit brut en gros	156
« « « detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 27 Ianuarie.

Grâu 75 kil. 6.25—6.30, 76 kil. 6.35—6.40, 77 kil. 6.25—6.50, 78 kil. 6.55—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.25—6.30. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.30—4.35.

Poșta Administrației.

Ioan Caba, inv. Kisjenő. Abonamentul a expirat la 15 Ianuarie 1907.

Ultime știri.

— Știri telefonice sosite la 12 ore noaptea. —

Alegerile din Germania.

Până acum este cunoscut rezultatul din 383 cercuri din totalul din 397 mandate câte sunt.

La prima votare au fost aleși definitiv 227 deputați. În 156 cercuri va fi balotaj.

Lista rezultatelor de până acum este următoarea:

	Resultatul actual.	Au fost în trecut
Conservatori	38 mandate	52 mandate
Coservat. liber.	12 »	22 »
Autisemiți	9 »	21 »
Centrul	89 »	104 »
Națion.-liberali	17 »	51 »
Trei grupuri din stânga	9 »	36 »
Socialiști	30 »	79 »
Poloni	19 »	16 »
Alte fracțiuni	4 »	16 »

Balotajii vor fi.

	Actual	Trecut
Conservatori	35 cerc.	15 cerc.
Conservat.-liber.	15 »	28 »
Centrul	60 »	3 »
Socialiști	92 »	2 »
Poloni	2 »	7 »

Socialiștii au pierdut până acum 17 mandate și au câștigat unul.

Național poporalii au pierdut 3 mandate și au câștigat 1.

Partidul imperial (Reichspartei) a pierdut 2 mandate, au câștigat 1.

Conservatorii au pierdut 1, au câștigat 3.

Național-liberalii au pierdut 6 și au câștigat 10 mandate.

BIBLIOGRAFIE.

Dr. Pavel Oprea directorul gimnaziului din Brad, a ținut cu ocazia unei serbări aranjate de corpul profesoral o conferință vorbind despre Benjamin Franklin, inventatorul parafulgerului. Conferențiarul face un serviciu publicului român dând conferința în extenzo într'o broșură.

Reviste: A apărut nr. 2 al Revistei bucureștene, Viața literară și Artistică, cu un bogat cuprins literar, cronici muzicale, artistice și științifice și ilustrații în text. Sămănătorul nr. 3 a. VI Abonament 12 lei pe an.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

Află aplicare momentană în tipografia »Tribunei«

Doi culegători buni.

Anunț de vânzare.

În comuna românească Socodor în loc principal, se află de vânzare o prăvălie cu birt. Totodată se vinde și casa unde e prăvălia. Informațiuni mai de aproape dă administrația »Tribunei«.

Concurs

»VICTORIA« institut de credit și economii în Arad, publică concurs pentru ocuparea posturilor de doi practicanți cu termenul de 15 Februarie n. a. c.

Reflecții au să dovedească prin oferte scrise cu mâna proprie, că sunt absolvenți a vre-unei școli comerciale, și că posed pe deplin limba română și maghiară. Preferință au aceia, cari posed în vorbire și scriere și limba germană.

Noi aleși după serviciul de un an de probă vor fi denumiți de funcționari cu salariu, bani de cvartir, tantiemă și dreptul de penzie în senzul regulamentului institutului.

Posturile sunt de a se ocupa imediat după alegere.

Retribuțiunea anuală pe anul de probă a unui practicant e de 960 cor.

Diracțiunea

Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru prevedere cu apă și iluminare, precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA

fabricelor de specialitate de prima calitate.

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, volu vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410.

Arad, str. Batthyányi nr. 13.

Telefon 410.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fil.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în po-triva diareei copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Au sosit becurile sistemul cel mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becur sistem „Auer“ putere raselor de 100 lumini pe oră 3 fileri.

Cadouri de Crăciun:

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre, îndeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannónia”).

Nu-ți asudă mai mult picioarele

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al timpului modern contra asudării mânilor și a picioarelor. După întrebuințarea unei sticle, deplin succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul:

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

Dacă vei întrebuința distrugători de bătăture numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa de bătăture.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în circulație după metoda profesorului japonez Dr. Takacu — de către

Întemeiat la 1860.

MUNZI

Telefon de stat 213.

prăvălie de pălării și de modă bărbătească Arad.

In galantarele mele se pot vedea totdeauna cele mai cu gust crăvăți.

Cămași albe cu pepturi la modă:

Calitatea A.	3.40 cor.
„ B.	4.20 „
„ C.	4.80 „

Batiste frumoase în colorile cele mai admirabile

6 bucăți
3.60 cor.

Ciorapi vând în prețuri extravagant de ieftine. Ciorapi de iarnă și primăvară foarte tari cusuți.

3 pärechi de bumbac	1.50 cor.
3 „ „ „ cu vrăste	1.74 „
3 „ „ „ la modă	1.80 „
3 pärechi jumătate lână	2.— „
3 „ „ jum. l. cu vrăste	2.20 „

medicale din
**Budapest, IV,
Korona-her-
ceg-u. 17-18**

anunțul acesta capătă
10% rabat.

In privința prețurilor emulez cu ori și cine.

Vânzare de VIN

în mare și mic,
producțiune proprie,

din podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	— cor. 52 fil.
Vin vechiu alb	— „ 64 „
Rizling alb	— „ 80 „
Schiller (roșu)	— „ 56 „
Vin roșu vechiu	1 „ — „
Rachiu de drojdie, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1 „ 60 „
Pelin sârbesc, veritabil	1 „ 20 „

Se poate căpăta la

Quirini Sándor,

Arad, Aulich Lajos-utca 7/e.

S-a fondat la anul 1874.

H A I N E

pentru bărbați,
juni și copii

din materie de cea mai bună calitate,
cele mai moderne, cel mai bun croi,
paltoane și pardesii de toamnă și de
iarnă în cele mai favorabile condiții
— și mai ieftine prețuri la —

Moskovitz Zsigmond

Liferantul inteligenței române

A * R * A * D,
Edificiul teatrului.

● Filiala în Piața libertății Nro. 1. ●

Toate vestmintele gata, la dorință se
intocmesc conform corpului, fără alta
renumerare.

În fiecare săptămână
MAFĂ NOAUA!

Telefon Nro. 534.

Advocatul LENTHE GUSZTÁV

ș'a deschis
cancelaria advocațională
în ARAD
Piața Szabadság No 9.

Fluidul

— lui —

Kwizda

Timbrul șerpelui.

Fluidul turiștilor.

Să unge pielea cu acest fluid pentru întărirea vinelor și a mușchilor. Turiștii, bicicliștii și călăreții îl întrebuințează pentru o-să înviora după drumuri îndelungate.

Prețul unei flacon || O jumătate de flacon
2 coroane. || 1 cor. 20 fil.

Ioh. Francisc Kwizda

furnisorul curții ces. și imperiale și al curții princiară bulgărești-

Farmacist, KORNEUBURG lângă Viena.

P. J. Central University Library

Avem onoare a anunța prea on. public ș. mult stimaților noștri mușterii, că din cauza măririi chiriei ne-am mutat prăvălia, care am avut-o mai mult de 25 de ani în Piața Andrassy nr. 20, în palatul Fischer Eliz.

în strada Jozsef főherceg nr. 11.
casa MULLER (colț cu strada Karolina).

Din cauză, că avem un local închiriat cu mult mai ieftin ca cel de până acum suntem în plăcuta poziție de a servi pe on. noastră cliență cu prețuri și mai convenabile ca până acum.

Atragem atențiunea prea on. public asupra firmei noastre, asortată bogat cu toate cele de lipsă și îl rugăm să ne onoreze cu vizita lui prețioasă și a ne însărcina cu binevoitoarele lui comande și semnăm

cu cea mai mare stimă:

Kilényi C. és T-sa

»La plumbul vânt« — József főherceg-ut nr. 11.

Caut tovarăș

pentru o firmă
ce sustă de 50 de ani, cu o
învărtire bună,
ce aduce la an un venit sigur de 10%.

Tovarășul are se depună 30 de mii de cor. pentru amplificarea firmei.

Detalii dă administrația.

Dacă vrei să cumperi ghete bune și țititoare

de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul

Gzernóczky Mihály

ARAD, str Kossuth nr. 67

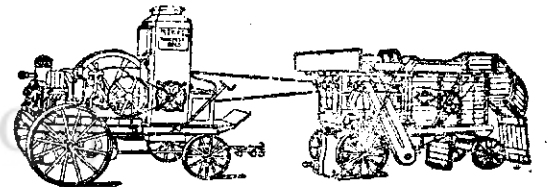
care are mare asortiment de ghetă pregătite de el însuși.

Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

Numai adevăratele

motoare și locomobile „PLEWA”

au cea mai ieftină și mai sigură putere de muncă pentru scopuri economice și de moară. Durata ei e calculată cât viața unui om. Consumpțiunea pe oră 2—3 filori oleu necultivat, benzin sau gaz.

Catalog și preliminară gratuit. — Condițiuni, solvire foarte avantajoase.

Adresa: **Dénes B. motorspecialista**
Budapest, V., Lipót-körut nr. 15.

Vă rog să fiți cu băgare de samă la adresă și s'o păstrați.

Cinbalmă

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloage mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta »ȘCOALA« de cinbalmă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-ă 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL

fabricant de cinbalmă și de mnzice

M A K Ó (casa proprie).

Staffner Sebestyén atelier de gravură

Oroszlán-u. 13. SZEGED Kárász-u. 14. sz.

EXTRAORDINAR! Gravuri artistice în oroloage, monograme, couveze și embleme din aur și argint. Efectuirea monogramelor, emblemelor și a lucrurilor de Damasc, în mod prompt și artistic, în aur, argint, și preste tot în orice metal, după planurile și desemnurile cele mai noi. Clichée de metal și lemn. Modele necesare pentru forme. Sigile și peceti din oțel și aramă roșie. Scripții pe uși și mașini. Primesc spre efectuare modele de ani de muzică, scoică, etc. și le și lucru în modul cel mai artistic. fazele prin care a treyiciu constințios și prețuri ieftine! trar de veac. Arată și urcă la suma de 3302 ctie vorbi românește se primește de învățacel. Cu Dumnezeu înainte!

Prețuri moderate!

HOTELUL CEL MAI SPLENDID ARANJAT, RESTAURANT CAFENEA. — În centrul orașului.

Központi Szálloda — Hotel Central

Telefon 391.

ARAD

Telefon 391.

LOCUL DE STAT A TRANVAIULUI.

Iuminare electrică, telefon, băi, cafenea, grădină, mâncări franceze și ungurești.

Comande pentru prânzuri sau cercuri familiare, sau pentru nunți se fac în modul cel mai prompt; afară de aceia saleturi acomodate pentru diferite societăți sunt la dispoziție în toată vremea. SALĂ DE BAL.

Cele mai escelente vinuri de podgorie, Rajna și Bordeaux. — Tot felul de sampanie din țară și străinătate.

Sprijinul on. public îl cere cu toată stima

Nagy Jajos, hotelier.

Serviciu escelent!

Sirupul de miere de teiu alui HALAPI

aduce mari servicii celor tuberculoși, și ori și căruia care tușește, care e răgușit, răcit, fără apetit și care slăbește.

De multe ori o tușă neluată în samă și ne vătămătoare e semnul tuberculoșiei.

Nimeni să nu aștepte înrădăcinarea răului, ci să-l stărpească, deja când încolțește, iar unde să observă, să fie nimicît prin

sirupul de miere de teiu alui Haláp

care are influința sigură la dureri de piept, tnsă, răceală etc. Sticlă de probă 3 cor., sticlă mare 5 cor. — După trimiteri-
ere a banilor înainte se capătă numai

în farmacia „Apostol“, Budapesta
József-körut 64/29.

Sa fondat în anul 1868.

BÁLINT JÁNOS următorul lui
SILBERMANN J.

măiestru de cojoace și căciuli, precum și
instituit de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, peste drum de frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundanț și ajustat, ot felul de
de fabricante proprii de

piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și
feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pă-
nură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de

pălării pentru bărbați și copii,

mai departe am piel veritabile din țară și străinătate,
precum perziane KRIEMER, fărbutite de Lipsca, precum
și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de halne
pentru de plissé, din loc și provincă.

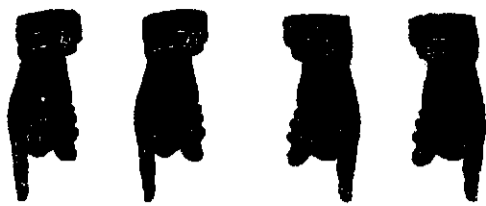
— **Prețuri moderate, serviciu prompt!** —
desfacere în mic și mare. — Comandele din provincă se execută
prompt și repede.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete!**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngășă
să se prezente odată în persoană pentru că cu ajutorul
instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul
locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
adânc de ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care
acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și desorice boala cu
deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răs-
puns După încheierea curei, au la esoe scrisorile se ard
repre espreșă se retrimit.

Un astfel de lecuritor și curățător e institutul special
al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pest-ut 10) unde cu bunăvoință și conștientioșitate capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc,
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri
Fără a conturbarea ocupațiunilor, repede și din funda-
ment cu metodel seu proprii de vindecare și osururile
cele mai neglijate boalele de besică, de țeve, de testicule,
de țira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisul
tut, poala aibă, boale de sânge, de oian și toate boalele ce
se țin de organele secusale femeoști. Pentru femei e sale
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
timpul dr. Palócz (dela 1 ore în. a. până la ameză).

Adresa: Dr. Palócz medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepest-ut 10. 279

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator
de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaş

recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajduság!
Bajuszpedrő.

Védjegy.

**Pomadă de mustață
DE HAJDUSÁG!**

Mustața e frumoasă
dacă întrebuințezi
pomada Hajduság,

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muste-
țelor, pregătită din materie neunsuroase. Efectul
se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin
lege. Un borcan 50 fill. Prin poștă se trimite numai
3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Balzul reșesc

contra podagrei și a reumei,
recunoscut mai bun medicament de în-
traea lume.

O sticlă 2 cor. În provincie 2 cor. 50 fill. 3 sticle 6 cor. 65 fill. pe
ângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

CREMA FÁY.

O mare bucurie poate fi pentru dame, că am in-
ventat un medicament, unicul, ce nu-i stricacios
pentru pielea feței.

Știind că toate alifiile de pân'acum pentru înfrunșetarea feței sunt
stricicioasă, după multă străduință mi-a succese, se inventez un medica-
ment nesticacios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

Crema Fáy e unica nesticaciosă contra piștruilor, jubri-
ților și alte boale de piele.

Crema Fáy dealătură ori ce beșicătură, peciugini și ori
ce pată.

Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai
fină și mai curată.

Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercurui, și astfel
nu e stricicioasă.

Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă,
cu miros plăcut și nu face să lucească fața.

Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține un-
soare și suplimente bine doare.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele să-
punurilor de toaletă: 1 cor.

Pudra Fáy întrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare
frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pentru sulemenirea feței

corespond trei culori, de-
schisă nrul 8, rosie nrul 12
și roșie închis nrul 18, deci la comănde rog să vă provocați la numeri.
Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără
se observa însă. — Uu borcan 4 cor.

Apă de piștrui.

Cel mai bun medicament pentru delaturarea a
piștruilor efect admirabil, căci îndată redă feței
culoare curată, și nu-i stricacios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fill. Săpun
de fiară pentru aceasta apă 80 filleri.

Medicament pentru vopsirea părului

în culori blond,
brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e indeajuns, ca pă-
răi sau mustața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu inaspresce pă-
rul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce
e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept.

(Contra tusei și a
astmei.) — Iarna în-
deosebi pe vremea, când e noros mulți sufăr dn tușă, respirare nere-
gulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale il istonesc pe om în un
grad, că de multoeri abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap,
spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințezi Pică-
turile Senega pentru piept. Prețul unei sticle 1 cor. 40 fill.

Blenorrhin

este cel mai bun medicament pentru boale venerice
atât la bărbați cât și la femei. În o săptămână
deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție,
pe din afară se inscripție „Coloniale“. Prețul unei sticle cu cele necesare
ce ajunge se vindește pe familie sau bărbat, 3 cor. 50 fill.

Pilule Resanguin

unicul medicament în caz de neregularitate
periodică, la dureri ascunse și la răceli
de acest soi. Înceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un
borcan 2 coroane.

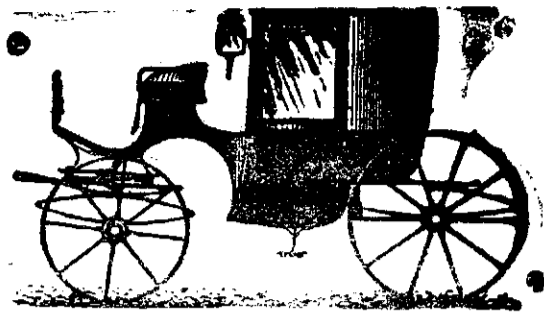
Picături indiane pentru dinți

alui NAGY. Frecând
gingivalele cu ele, du-
rerile de dinți provenite din ori ce cauză, acetază la moment. O sticlă
70 de fill.

**FARMACIA
GROSZ NAGY FERENCZ
DEBRECZEN.**

la toate comănde lefărea se face cu reintoarcerea poștei,
în întreaga țară.

● În mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 489.

Prima fabrică de căruță de pe câmpie

Ifj. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4.
(Urmarea str. Maros)

Magazin mare permanent din diferite
caruță noi domnești

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte
avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu aco-
peris și fără acoperis, sănii ect. ect.

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Fabricațiune de specialitate adevărată franceză și ame-
ricană în ambalagiu original

Recomandată de medici! Siguritate necondiționată!

Prețul în valoare de coroașă duzina cu : 2, 4, 6, 8, 10, 12
Noutate de origine americană până acum neîntrecută!

„Silk Finish Nevertear“

Tinde siguranță completă în urma întinderii și șineței
extraordinare. — Prețul 10—12 cor.

Donts-american duzina cu 6, 8, 10 cor. Preservative
feminine „Pessarium oclusivum“, după profesorul

Mensinga la ordin medical Prețul dela 8—5 cor.

Adevărate spongii franceze de siguranță preservativă.
Prețul: duzina 6—12 cor.

Nou! Auto vaginal spray: cel mai **Nou!**
sigur și mai comot preser-
vativ feminin ca specialitate. Multe mii de dec-
larațiuni recunoscătoare! Prețul 15 cor.

Feritivă! Nu vă lăsați a fi influințați prin
marfă mai ieftină, pentru că scopu-
lui corăspund în adevăr numai preservativele
originale americane!!!

Băul „Diana“ legătoare pentru period.
Legătoare pentru pantece
buric, sau contra durerilor de stomac.
(Servitiu feminin.)

Giorapi de gumi, contra lărgiri vinelor,
precum și la picioarele copiilor.

Tot felul de recuzite igienice trebuincioase la
îngrijirea și comoditatea bolnavilor. Pe lângă
prețuri originale de fabrică.

Cel mai nou catalog se trimite gratis
în plic închis și în mod secret.

Se capătă la fabrica de legătoare medicale din

Keleti J. Budapest, IV,
Koronáher-
czeg-u. 17—18

Cei ce se provoacă la anunțul acesta capătă
20% rabat.

Alianța

Măestrilor de Mobile din Arad

vis-à-vis cu ușa principală a teatrului.

Recomandă bogatul magazin de mobila cea mai modernă, lucrată exclusiv de
maiestrii aradani

**mare asortiment de perdele,
diferite covoare și couverturi**

din scopul nostru a aduce în contact direct publicul cu maiestrii, punem la dispoziția
onoratului public.

**Mobila cea mai bună cu prețurile cele mai
favorabile.**

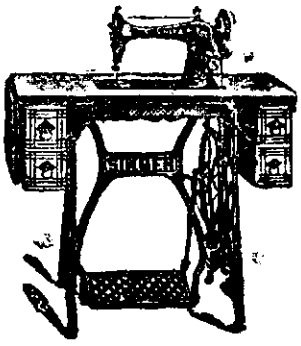
Cu planuri servim gratuit!

Cu planuri servim gratuit!

Protejarea onor. public o cere:

Az Aradi Butorkészítő Iparosok Szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

== Splendida iluminatie seara până la ora 11 ==

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă răspundabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

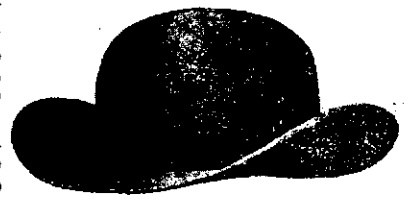
cu armariu închis se poate căpăa numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea țitoare iau răspundere
Catalog gratuit și franco.

cel mai bun și mai ieftin a sortiment pentru procurarea ornamentelor bisericesti, pentru toate bisericile greco-or. române și sârbești, și anume:

odăjdii colorate și negre, acodereminte, prapori mari, steaguri pentru biserică, candelă, crucei, baldachin, ripide, icoane sfinte, icoane rusești de tot felul, icoane istorice etc. etc.

La atelierul meu pregătesc cel mai bogat iconostas și morminte sfinte pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Cele mai moderne pălări preotești.

Haine pentru dñii preoți, brăue și camilafee. Pregătesc bine și prompt vestimente preotești, căci am un croitor foarte isteți. La dorință dau detașuri și tot felul de modele. Asigur cumpărătorii mei, că vor fi serviți în modul cel mai bun, căci am numai materia de prima calitate și cea mai bună; dar vând mai ieftin ca ori unde în alt loc. Comande executate momentan în modul cel mai prompt și mai conștientos

Catalog ilustrat trimis gratuit.

Cerând comande abundante,

rămân cu stimă

Nicola Ivkovics, Ujvidék
strada Duna, casa proprie.

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Avis!

Avis!

Cu deosebit respect aduc la cunoștința distinsului public, că

berăria orășenească de sub teatru

am luat-o în arândă

și aceea voi ajusta conform tuturor recerințelor moderne. Din ziua aceasta voi avea cea mai excelentă bere de Kőbánya a primei societăți ungurești pe acții așa numită

BERE DE CURTE

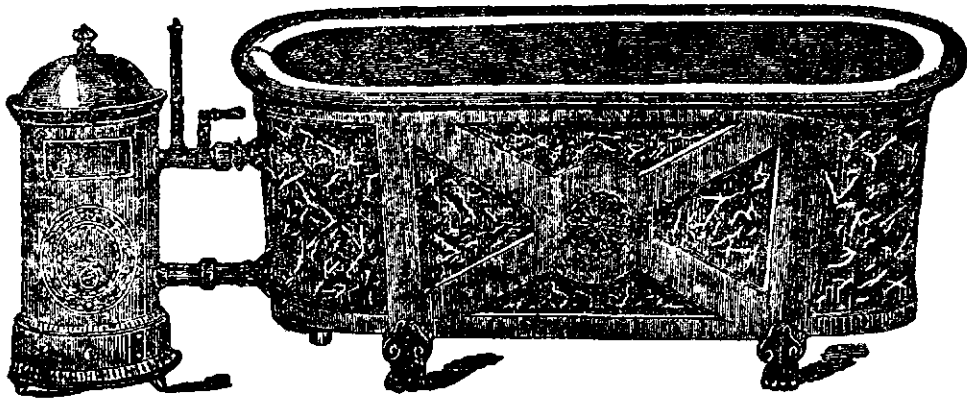
apoi vinurile de sub podgorie de cea mai bună calitate. Cuina pe lângă prețurile cele mai ieftine totuși va corespunde cerințelor moderne.

Cu deosebită stimă: **Kánya Géza.**

Un talp bere de curte 8 cr.
O halbă 13 cr.

Vană de scăldat cu încălzitoare cu cuptor ce încălzește jur-impjur dela 50 cor. în sus

aportiment mare în tot felul pe vane, precum: vane atârinate, vane de sezut, vane pentru copii, etc. Primesc instalare de apeducte, de closete engleze și de pompe.

LEFKOVITS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 51 Tr
Preț-curent gratuit și franco.

RESTAURANTUL
LÁNG TESTVÉREK

Avem onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de noi și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

000 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 000

Serviciu prompt, curat și conștientos. 000 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Láng Testvérek
restaurantieri.

LIPCSEI KÁROLY

LĂCĂTUȘ DE EDIFICII ȘI MOBILE

Pregătitor de griloaje de sîrmă, paturi și mobile de fier
Budapest, VII., str. Alsó Erdősor 1.

Pregătește tot felul de plăci de oțal nesurăietoare, vase de vapor, apoi mobile de fier, dricale de sîrmă, grilaj opinos de oțal, sîrmă, ciururi, precum tot felul de lucruri ce cad în aceasta branșă, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețurile dricurilor de sîrmă: { cu ramă de fier bucata 11 cor.
" " " lemn " 7 "

Verita- **ARDEIU** dulce **BOKOR**
bilul a lui
e cel mai bun în lume

precum tot felul de calități spre scopuri industriale și comerciale liferează

Bokor János, Szeged
proprietar de moară de ardeiu.

Export în întreaga lume.

UNSOARE DE PORC.

Unsoare de porc proaspătă de I-a calitate, acasă pregătit	C. fil.
Slănină proaspătă, bună pentru unsoare, nesărată, cu soric fără cap și pânțe	1.48
„ „ nesărată, pentru unsoare, fără soric	1.36
„ „ sărată, albă, grasă, fără cap și pânțe	1.40
„ „ de jumătate groasă, fără cap și pânțe	1.36
Slănină afumată groasă, fără cap și pânțe	1.48
Slănină, papricaș de dobricin, în fâlii subțire	1.48
Cârnaț afumat din carna de porc, se poate mânca așa, în bucăți lungi	1.60
„ „ „ „ pentru fiert	2.—
„ „ „ „ cu aiu	1.84
„ „ „ „ cu păreche	1.84
Șuncă afumată, fâlii și coastă fără slănină, uscată	1.92
Salamă de I-a calitate, produs ungurese.	1.60
Crinolin	1.80
Caș de șuncă, cârnaț vânătoreșc etc.	1.80
Cârnaței cu hrean, părechi mici 10 fil., la 50 părechia	—08
„ „ mari 20 „ „ 50 „	—16
Salfalade „ bucată „ 8 „ „ 50 „	—08

Liferează: **Balczár Lajos** prăvălie de export Nyiregyháza. — Telegram-adr.: — Balczár hentes Nyiregyh. —
Correspondență cât se poate în limba maghiară, seau nemțescă.

Cea mai bună

HARMONICĂ

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai eficiente în
depozitul de muzicalii ungurești a lui**REMÉNYI MIHÁLY**

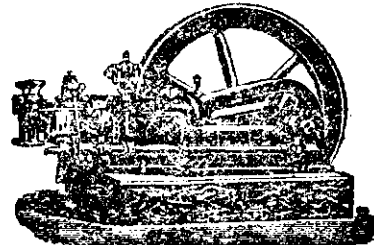
Budapest, Király-utca 58. tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instru-

mente de suflat
din lemn și
aramă, har-
monii și forte-
— pian. —Reparări și renovări se execută de măe-
strii specialiști repede și cu preț moderat.rezeștrarea ochestrelor muzicale cu instrumente pe lângă
cele mai eficiente prețuri de fabrică.**Dobe pentru sate și cornuri de suflat.**

Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Export în mic și mare în toate părțile lumii.

Assael Jakab Fiaiatelier de mașini, pregătitor de motoare
cu gaz și benzin**ARAD, Piața Andrassy Nr. 17.**Pregătim tot felul de mașini după model sau de-
sen, tot așa efectuăm și dregerea conștientioasăde locomobile, mașini stabil și de
trierat, motoarePregătim răsugite de cucuruz noavă și după
modelele noastre proprii.Atelier de dregere pentru tot felul de mașini
pentru economie. — Cele trebuincioase pentru
mori, precum și transmisii și roțile prega-
tim ieftin și prompt.Tot astfel primim transformarea a tot felul de
motoare de gaz, petrolu și benzin.**Institut de vindecare și creștere pentru epileptici**

la băile dela B A L F.

Aranjat pentru 200 bărbați și femei bolnave, pe baza or-
dinului ministrului de interne Nr. 56,445/1903 și din 17 Iunie
1903. Prețul de îngrijire: clasa I pe an 1600 cor., clasa
II pe an 1000 cor., clasa III pe an 600 cor. Afară
de aceste clase se mai pot primi bolnavi săraci, însă pe
sarcina fondului regnicolar pentru îngrijirea bolnavilor. Pen-
tru primire în forma aceasta însă fiecare bolnav are a-se
însinua separat prin rugare, pe baza ord. ministr. de interne
de dto 28 Octomvre 1903 Nr. 97,221/IVa. Cu îngrijirea
bolnavilor sunt concrezute maicile ordinului Franciscan din
Buda. Cu prospecte și alte deslușiri servește **Dr. Wosinski**
István, propr. director al băilor Balf. Poșta, tren, telefon loco.

Prima Lugojană fabrică de cement și betonizare, întreprindere pentru edificări.Fabrică în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.**KNOTT JOZSEF**Cancelaria de zidire:
Telefon-nr. 119.In fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei mai buni de lucru din capitală și mă rog, că precum până aci, așa și de aci înainte să fu
cercetat cu toată încrederea.Primesc toate lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin o magazină bogată de cement pentru țevii, sirme, trepte de piatră, vălae,
petrii la hotare, sămănătoare, fundamente la cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai departe edificare și betonizare de poduri mai
mari și mai mici, conduceri de ape, vaduri, podimentare de teras, prevederea pe din jos a pereților cu table de mozaic, precum și
cu table de cement în diferite colori.**Vinderea în mare și mic a cementului de Portland și România.**

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc și oferesc garanție.

La dorință servesc bucuros cu planuri și pleniminare de spese.

In atențiunea comunelor bisericesti!

Pregătesc în timpul cel mai scurt posibil după comandare, în ori ce stil, edificii, decorări esterne și interne, statue de biserică, de grădini și de salon, după modeluri sau turnare, morminte frumoase de piatră sau ciment dela 50 cor. în sus, precum ori și ce se ține de sculptorie.

Osváth I. Antal, sculptor

Nyiregyháza, strada Kossuth nr. 51.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

**TURNĂTORIA
DE CLOPOTE**

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote - - alui

ANTONIU NOVOTNY

TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase, pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S

și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător — pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toate de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Să pǎrtinim industria din patrie!

Prăvălia cea mai mare de cufere din Seghedin este alui

Szegszárdi József în Szeged

Iskola-utca nr. 25, vis-à-vis de „Hungaria“.

Recomandă în atenția P. T. public din provincă cuferele sale de drum, portmoneurile de toaletă, portmoneuri pentru acte, advocați și pentru aparate propriu, în asortiment bogat, în deposit — asemea recomandă țintoarele sale de bastoane, de ploiere și de arme, cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din provincă se execută punctual și repede.

Să pǎrtinim industria din patrie!

Serviciu solid — lucruri distinsc.

Serviciu solid — prețuri moderate.

Telefon-nr 469.

Telegr.-adr.: „Grüner-Varga“

Grüner és Varga Szeged

Cheque-cont la Posta Ungară 16.308. la cea Austriacă 99.403. — Giro-cont la Banca Austro-Ung.

Manufactura de cânepă, în și justă.

Tot felul de ștreanguri de cânepă, - ștreanguri de sârmă, - Gurtuni, - vadră din cânepă, - ață de țesut (sfoară), - cânepă și călți, - Dresni-saci, poneve, pânză jută pentru pachetare. Articoli pentru economii: ștreanguri pentru căruțe, mreajă de acoperit caii, hamace (pat).

SPECIALITATE: Mreajă, leagăn pentru copii, legături pentru snopi.

AVIS!

Avem onoare a aduce la cunoștință dinstinsului public din Arad și provincie, că mi-am aranjat perfect afacerile și pot continua cu toate puterile

miseria mea de zidărie

deoarece în decursul celor 22 de ani activitatea de sine stătătoare, lucrările mele au fost primite cu mulțumire și satisfacție — îmi iau libertatea a solicita și mai departe protecția On. public — asig. dinainte că și de aci înainte mă voi nisui să săvârșesc ori ce lucrare de zidire ce mi-se încrede, cu aceeași soliditate și conștiințiositate.

Iau întreprindere ori-ce zidiri noi în ori-ce formă, moidficări și reparații după planul și prețul stabilit. Mi-am deschis cancelaria în Str. Leiningen 11 și rog pe On. public să mă protejeze,

Cu stimă: **Weszely J. Pál, tâmplar,**

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a o lui public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efectuare ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scâlzi și scaune pentru măcelărie, întărirea păreților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Vederea cea mai puternică

se poate avea numai cu ajutorul

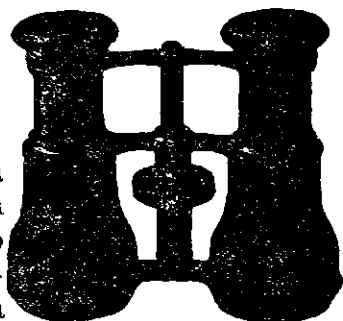
sticlei de cristal

ciselată foarte fin și probată ca perfectă, care se poate cumpăra în cadre deosebite și după o cercetare conștiințioasă cu prețurile cele mai ieftine la firma

Hahn és Löbl

Telefon 149. în LUGOJ Telefon 149.

Comandele cu posta se efectuează precis și prompt.

Unelte de fotografie, gramofone etc. etc. se vind cu prețurile originale de fabrică.

Cataloge de gramofon gratis și franco.

Müller György

prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acoperimente pentru altar și obiecte pentru biserici de rital ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în esecție frumoasă și după stil. Provoacă-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Frideric Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, care au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unui și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% al greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de ferce se pot învîrți și postamentele de fer. prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire nelsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimite gratis.

Pentru vinderea Marelui magazin de asortiment de sticlă

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodată pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabilă.

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe Szabadság-tér 21.

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.

NOU MOD DE VINDECARE!

Pentru vindecarea radicală

nervilor, morburilor sexuale, de piele și de sânge, dispoziții de slăbire, impotență

în urma nenumăratelor succese recomandăm cu căldură institutul renumit de hydro-elektrotherapie

DR. MITZGER TIVADAR

Budapest, VI., Teréz-körút 44 (etagiul I).

Institutul, care e ne întrecut în felul său, e aranjat conform celor mai mari succese tehnice și igienice pe baza modului de vindecare epocal „Katóphorese“. Acest mod de tămăduire vindecă în cel mai scurt timp ori ce boală și asigură cea mai perfectă însănătoșare. În urma rezultatelor grabnice și sigure, solvirea onorariului pentru vindecare se face numai după însănătoșare. — La epistole răspund gratuit. — Săli de așteptare și de consultare separate, separate locuri de intrare și eșire.

CONSTANTIN DOBRIN

institut de vopsire și chimie

Lugoș, strada Nedelco nr. 65.

Vopsire și curățire chimică. Tot felul de haine bărbăești, femești și de copii, proderie de mătăsă, uniforme, covoare de pat și masă, tapeturi, dantele, haine de balist și pique etc.

Garnitură de mobile și tapeturi. La dorință se curățesc la casă.

Specialitate: Paltoane de piele, mănuși glacé vopsite negru.

haine de doliu se vopsesc negru în 24 de ore.

Perdele se vopsesc și curățesc foarte ieftin.

Ultoi de vie.

Colonia agricolă HÁMORY de oltoi de vie din Arad

liferează:

ultoi lemnoși

soiu curat oltoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în calitatea cea mai bună — și

● în orice cantitate. ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

← PONDATĂ LA 1900. →

NAGY PÁL

Pictor, vopsitor de primul rang în SZEGED.

PRIMEȘTE: Pictare și măltuire de biserici, castele, edificii corăspunzător cerințelor moderne în execuție artistică. Table de prăvălii pregătesc în execuția cea mai bună și ieftină pe lângă răspundere de 5 ani. — Planuri fac gratuit.

Cu stimă:
NAGY PÁL.

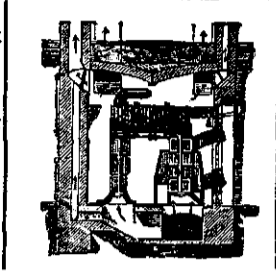
Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui KOCH JENŐ

Budapest, V., Báthory-utcza 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, biserici, teatre, hoteluri etc.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimit gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Oțicina de dregere și magazinul cel mai vechiu de bicicletă și mașini de cusut.

Hammer Vilmos mechanist

Piața Szabadság nr. 7. **ARAD** Piața Szabadság nr. 7.

Asortiment bogat de mașini de cusut **SINGER** și **MINERVA**.

Unicul magazin de renumitele mașini de cusut

● PFAFF. ●

Cel mai ieftin mijloc de cumpărare de articoli pentru bicicletă și mașini de cusut.

In magazin se află mare asortiment de

▶ gamophone și plăci. ◀

— Condiții de solvire foarte avantajoase. —

● MARE OFICINĂ DE DREGERE. ●

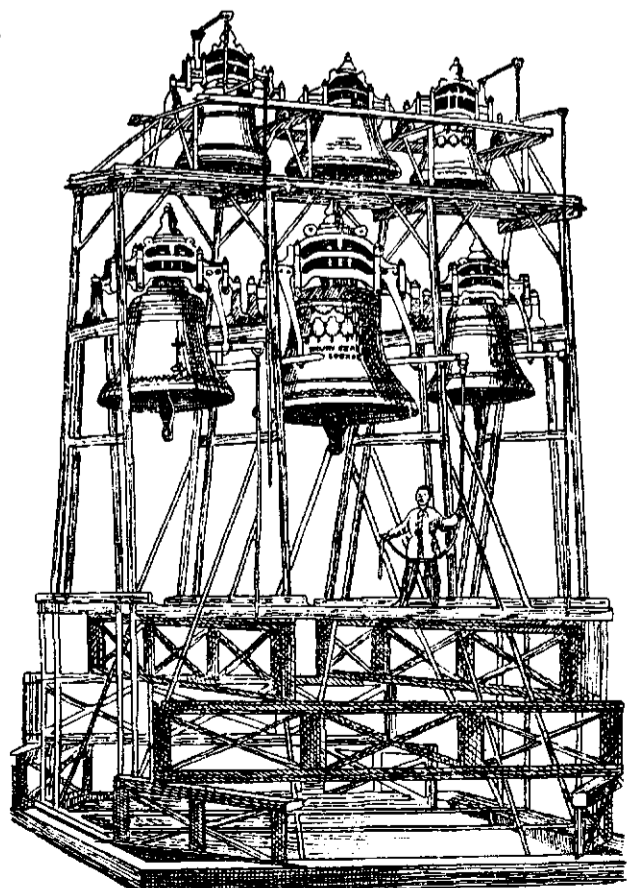
Fondat la 1846.

Telefon 25-37.

Pozdech József următor Thury Ferencz

Budapesta,
VI., Lehel-utcza Nr. 8.

Mare fabrică de instrumente muzicale de suflat, turnătorie de clopote și metale, făurărie și ajustărie de clopote cu brevet.

Catalog și preliminar de spese trimite franco.

Fabrici de mașinării și plăci pentru ciur; edificare de mori a lui

GRAEPEL HUGÓ

Budapest, V., Váci-ut 40-46.

Recomandă locomobilele sale originale cu vapor **Marshall**, cele mai noi fabricate proprii: ca mașini de trierat și mașini combinate pentru trieratul bucatelor și a trifoiului; singuratiche mașinării de moară, asortiment complet pentru aranjarea morilor și triere economice.

Ciur de ales sămânță cu brevetă a lui Graepel

care s'a probat cu cel mai mare succes,

și din care s'a spedit până acum circa **8000** bucăți.

Acest ciur îl trimit pe 14 zile de probă la ori care mașină de trierat, și-l primesc îndărăt, dacă nu va fi mai bun de cât ori-care altfel de ciur.

Catalog economic, descrierea ciurului, modele, precum și broșura cu mulțime de epistoale de mulțumiri și recunoștințe, se trimit gratis și franco.

Primul institut sudungar de auritură artistică
al lui ▶▶▶▶▶ **E. I. SPANG**, auritor bisericesc,
(casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu
medalia de aur București, și cu altele
medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătitul de tot felul de lucruri în arta sa
și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni,
amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri,
plafonturi, decorații de părete, etc. ◀ ◀ ◀ ◀

P. T. D-le !

Am onorul a aduce la cunoștința P. T. Public, că în loc, Ujtelep,
Part-utca nr. 4 — sub firma recunoscută de autorități —

TIVADAR SANDOR

la 1 Septembrie am deschis o întreprindere
de lumină electrică, de telefon și sonerii.

Primesc și pregătesc aranjamente de lumină electrică, de transmi-
siuni, telefoane, de parafulgere și struerii de casă. Strănut candelabre de
gaz și petrol în de cu lumină electrică. În deposit am reflectoare, aran-
jamente de lumină electrică și de sonerii de casă.

Mai am în deposit unelte de lipsă pentru lumină electrică, pentru
telefoane și sonerii, precum tot felul de suluri de cărbuni pentru reflec-
toare, lămpi și materii de instalare

Planurile și proiectele de spese le fac gratuit. Că merit încredere
dovedește, ea la societatea pe acții „Aradi Villamossági R-T.” am fost
aplicat 8 ani ca instalator.

Rugând sprijinul P. T. public, sunt **Tivadar Sandor**,
Instalator electric.

Din 1 Octobrie cancelaria, depositul și atelierul meu vor fi în str.
Weitzer János (palatul Minorităților) nr. 10 și până atunci mă rog a să-
văși comunicațiile de telefon și comanda prin dl. **RADO GYULA**, nrul
telefonului 238

Dela 1 Noiembrie Prăvălie de geamantane,
am mutat în piața **ANDRÁSSY Nr. 22.** pielărie de artă, șea și curele.

LIFERANTUL ARMATEI COMUNE C. R.

Recomand în atențiunea binevoitoare a onoraților me
cumpărători

cercetarea
prăvăliei mele de geamantane,
pielărie de artă, șea și curele

aranjată după modelul celor din capitală conform rece-
rințelor moderne

in Arad, piața Andrassy 22.

Magazin de tot felul de geamantane și pielărie de
artă, hamuri pentru cai de rând și cai de călărit,
instrumente pentru grajduri și pentru îngrijirea
cailor, articole de călărit și sport. Toate cele ne-
cesare la o șea ostășească sau domnească.

Comandele se efectuează pe lângă răspundere, prompt
și prețuri ieftine.

Probați să vă convingeți!

Ori ce renovare ce se ține de această bransă se efec-
tuește imediat pe lângă prețuri moderate.

Cu stimă: **Bérczi Pál**, — ARAD, —
piața
ANDRÁSSY 22.

IN ATENȚIUNEA CINULUI PREOTĂȘCI!

Am onoare a recomanda unicul meu

croitorie pentru de haine preotești
tot felul

precum: reverenzi, cimade, paltoane, camilafcă și capșon.
În magazinul meu tin numai stofă de calitate primă. Pînă ma-
rond pe forma esteriară ca să câștig plăcerea onoratei preoțimi,
care mă va onora cu comanda.

Varga János succesor MUTS JANOS

croitor de reverenzi și vestimente preotești

în B u d a p e s t a, IV., Váci-utca nr. 70.

Szabó József

măstru arhitect-zidar

Cancelaria: **ARAD, Vécsey-utca 6a.**

Primește spre efectuare tot felul de lucruri ce aparțin
specialității arhitecturii.

Planuri după stilul cel mai modern. La dorință pre-
gătește și preliminar de spese.

Servește cu deslușiri la tot felul de afaceri aparțină-
toare ramului de arhitectură.

Schițe de planuri pregătește gratuit.

Cu stimă: **Szabó József**,
arhitect-zidar.

EREDULI SÖSBORSZESZ NEI... PÉLET IS SZOLGAL.

A LEJCSÖ SÖSBORSZESZ MINDENÜTT KÁPHATÓ

FABIÁN SZANATORIUM SÖSBORSZESZ

30 inere, 1 koronás és 2 koronás üvegekben.

Megrendelhető: FABIÁN LAJOSNÁL GYULÁN

5% A „JÓZSEF FŐHERCEG SZANATORIUM EGYESÜLET” JAVÁRA

KÖRNER, BUDAPEST

Câți suferitori sunt

cari mereu caută leac de vindecare contra boalei lor și
acea poate să găsească adevăratul leac. Miile de epistoale
de recunoștință adevărate, că contra durerii de

muschi, rupere

și la alte dureri provenite din răceală

unicul medicament mântuitor și de dureri atinăteri este
Spiritul vin galic de sanatorium a lui Fábian

Se poate comanda la **Fábian Lajos, Gyula** (cottul Békés)
în comande de 30 fl., 1 cor. și de 2 cor.
Comande prin poștă peste 5 coroane, se trimite franco cu rambursă.

Pe durata sezonului de Iarnă.

Fischer Simon

ARAD,
Szabadság-tér
* nr. 12 *

Mare prăvălie de rufe.

Intre măcelari
Glück și
* Koch *

Catalog de prețuri senzațional de ieftine.

Pentru copii clasă separată.

Cravate pentru copii!

Cravate de spălat (ciucur)	10 cruceri.
" " " regatta	15 cr.
" " mătăsă	25 "
" " " regatta	25 "
" " " plastron	29 "

Cămăși pentru copii!

Cămăși călcate albe	95 cr.
" din șifon veritabil	1.05 "
" " " cu piept moale	1.25 "
" " " de tot fine	1.45 "
Gulere și mangette de calitate foarte bună.	

Pălării pentru copii!

Pălării de toamnă	75 cr.
" negre și colorate	98 "
" mai fine	1.25 "
" elegante	1.35 "
" cu căptușală de mătăsă	1.50 "

Căciuli pentru copii!

Căciuli de sport din pânură coțcată	35 cr.
" " " " " vinătă	50 "
" " " " " cheviot	65 "
" de matroz din materie vinătă și roșie	75 "
" din mătăsă	1.15 "

Ploiere pentru copii!

Ploier din croise	95 cr.
" " clott	1.15 "
" " canelab	1.45 "
" " șerge	1.60 "
" " mătăsă	1.75 "

Batiste pentru copii!

Batiste ilustrate	05 cr.
" din șifon alb	08 "
" " pânză	11 "
" " " mai fină	14 "
" " batist color at	15 "

Ghiozgone (tașcă) de școală!

Ghiozgone din pânză cernită	35 cr.
" colorate cu chipuri	45 "
" din pânză scutită de apă	50 "
" " materie bună trainică	60 "
" " piele	75—1.50 "

Giorapi pentru copii cu patentă, făcuți de rob!

Giorapi cu preți după mărime	
" patent de calitate bună	12—27 cr.
" " " diamant negru	19—38 "
" " " cu călcăi dublu	27—45 "
" " de cea mai bună calitate	32—57 "

Deosebiți articlii pentru copii!

Nadrage cu țituri de gummi	19—35 cr.
Briceag cu plesile de os alb și șur	20—30 "
Perii pentru dinți	10—25 "
Portmoneu de bani din piele	10—50 "
Calamare de buzunar patent	25—50 "

Clasa modei de bărbați. Catalog ieftin!

Rufe albe bărbătești!

Cămăși colorate cu pept moale	1.15 cr.
" din șifon cu pept piquet	1.35 "
" " sephir englez colorate	1.45 "
" de tot fine cu asept damast	1.65 "
" speciale vârgate drapa	1.75 "

Pălării bărbătești noutăți!

Pălării bărb. de calitate bună	1.25 cr.
" " " " mai sigură	1.50 "
" " colorate și negre, formă nouă	1.75 "
" " elegante, fină de lână	2— "
" " cele mai fine de iepure	2.50 "

Ploiere pentru bărbați!

Ploiere de croise	11.15 cr.
" bune din clott	1.35 "
" trainice din canela	50 "
" din mătăsă gloria	1.75 "
" " " fină	1.95 "

Năframe pentru bărbați în deposit uriaș!

Năfrămi de batistă frumoase	11 cr.
" " regatta	19 "
" " mătăsă	25 "
" " " regatta admirabile	35 "
" din " curată	50 "

Diferiți articli de modă pentru bărbați!

Mare asortiment de batiste, bucata	19—25 cr.
Țititoare de nadrage de cal. bună	35—50 "
Legătoare de cioapi " " "	39—50 "
Mulțime de nasturi pentru magnette	25—50 "
Ismene de köpper, calitate bună	95 "

Giorapi bărbătești!

Giorapi de macco culoare naturală	19 cr.
" colorați și negri, părechia	25 "
" vargați de modă	29 "
" special, de cel mai nou model	35 "
" din ață curată	45 "

Clasa modei pentru dame.

Rufe albe femeiești!

Cămăși fem. din șifon, decorate cu broderie	85 cr.
" de madipul cu broderie minunată	1.15 "
" din pânză fină brodată cu mâna	1.50 "
" " batist franc. colorate	1.75 "
" " pânză de rumburg ptr trouseau	2.00 "

Diferiți articli de modă pentru femei!

Ploiere pentru dame	1.75 cr.
Brăue de mătăsă negre și în color	50—95 "
" " " cu gummi " " "	95—1.50 "
Giantă de piele mai noaună	45—1.90 "
Cravate de mătăsă și gulere.	

Giorapi pentru femei!

Giorapi legați negri și în colorii părechia	35 cr.
" după cea mai noaună modă cu vargi	39 "
" din ață curată	50 "
" " flor negru	65 "
" " " de tot fin	95 "